Banca UE

Grupul Băncii Europene de Investiții

Raport de activitate

2011

Cu 55 de turbine în Marea Nordului, Belwind este cel mai mare proiect energetic din Belgia. BEI este lider în finanțarea energiei eoliene, împrumuturile acordate în 2011 ridicându-se la 1,7 miliarde EUR. Acțiunile împotriva schimbărilor climatice reprezintă o treime din totalul creditelor acordate de BEI.

Cuprins

2 Principalele rezultate din 2011

4 Cuvânt înainte din partea președintelui

6 Creșterea potențialului de dezvoltare și de ocupare a forței de muncă în Europa

- **8** Susținerea dezvoltării regionale în Europa
- **12** Finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii
- **16** Accelerarea inovării
- **18** Conectarea Europei
- **20** Rețele energetice pentru Europa

23 Susținerea acțiunilor împotriva schimbărilor climatice

- **24** Finanțarea în scopul reducerii emisiilor
- **28** Adaptarea la schimbările climatice
- **30** Crearea de orașe durabile

33 Susținerea politicilor Uniunii Europene în afara granițelor acesteia

37 O instituție responsabilă

41 Capitalul și operațiunile de mobilizare a fondurilor

42 Guvernanța în cadrul BEI

BEI a acordat aproape **11 miliarde EUR** pentru rețelele de transport care asigură legăturile la nivelul Europei.

Trenul de mare viteză TGV, Franța

Principalele rezultate din 2011

Totalul creditelor acordate de BEI s-a ridicat la 61 miliarde EUR.

BEI a finanțat 454 de proiecte în 70 de țări.

Creditele pentru acțiunile împotriva schimbărilor climatice au reprezentat aproape o treime din totalul creditelor acordate de BEI, ridicându-se la 18 miliarde EUR.

BEI a finanțat construirea de centrale eoliene şi solare cu o capacitate totală de peste 4 000 de megawați, care vor produce energie curată în scopul alimentării a peste 2 milioane de locuințe.

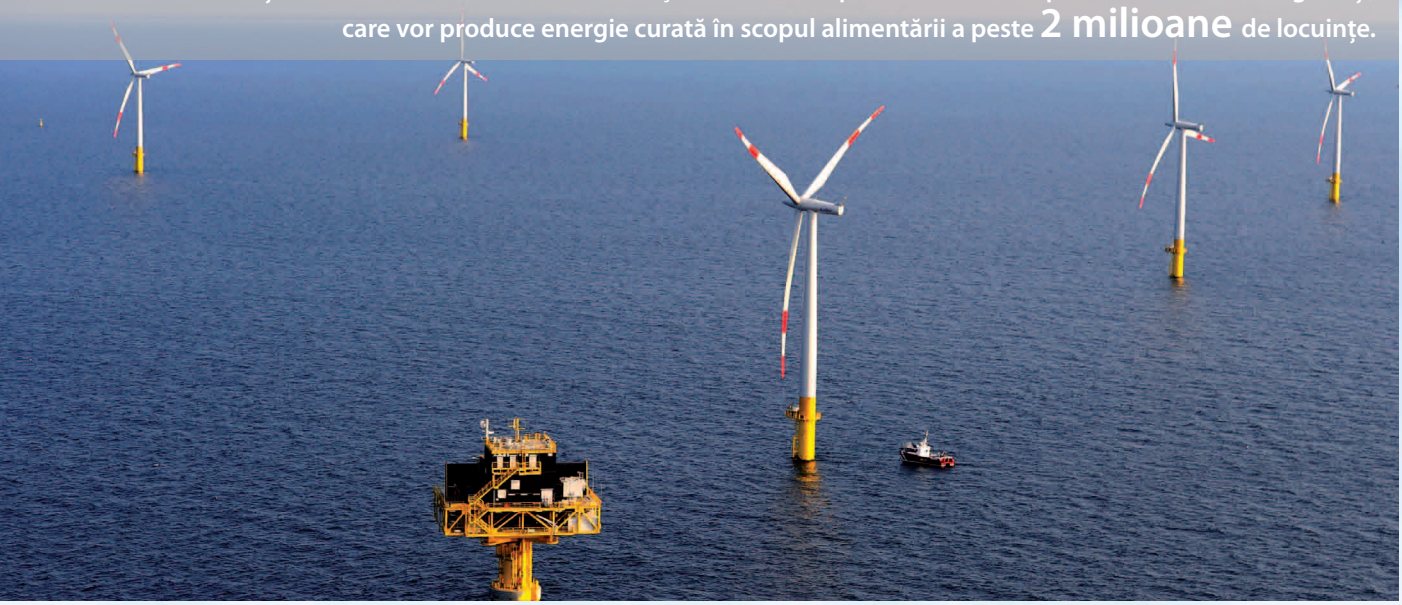

Parcul eolian EnBW Baltic 1, Germania

Finanțările pentru regiunile Uniunii Europene care au fost cel mai grav afectate de criza economică și financiară au atins nivelul de **20 miliarde EUR.**

74 de regiuni au beneficiat de împrumuturi de coeziune de la BEI.

120 000 de întreprinderi mici și mijlocii din Europa au primit finanțare din partea Grupului BEI.

Totalul fondurilor acordate de Grupul BEI întreprinderilor mici și mijlocii, precum și societăților cu capitalizare medie din Uniunea Europeană, s-a ridicat la **13 miliarde EUR**.

Banca a investit circa **10 miliarde EUR** în economia bazată pe cunoaștere.

Spitalul Nya Karolinska Solna, Suedia

Cuvânt înainte
din partea preşedintelui

Contrar previziunilor, Europa nu a păşit ferm pe calea redresării economice în cele 12 luni vizate de prezentul raport, BEI fiind nevoită să-şi desfăşoare activitatea în acelaşi mediu dificil pentru al patrulea an consecutiv. În ciuda condiţiilor vitrege, banca a rămas bine capitalizată, menţinându-şi un portofoliu solid de împrumuturi. În mod hotărâtor, datorită politicilor sale prudente şi reputaţiei excelente, banca şi-a menţinut o solvabilitate excepţională, transpunând încrederea neîntreruptă a investitorilor în costuri de finanţare mici – un avantaj cheie transmis mai departe clienţilor.

În 2011, BEI şi-a menţinut cele trei priorităţi de vârf, respectiv contribuţia la Strategia Europa 2020, sprijinirea Uniunii Europene pentru a o menţine în prim-planul agendei privind clima şi susţinerea obiectivelor politicii externe europene.

Prin activitatea de creditare – primul pilon al activităţii sale – BEI şi-a adus cea mai mare contribuţie de până acum la economia reală, acordând împrumuturi în valoare de 60 miliarde EUR către IMM-uri, societăţi comerciale, promotori din domeniul infrastructurii şi autorităţi publice, în condiţii avantajoase şi pe termen lung (cel mai mare volum de împrumuturi cu această destinaţie dintre toate instituţiile financiare multilaterale). BEI a finanţat proiecte inovatoare de vârf pentru extinderea frontierei cunoaşterii; a sprijinit construirea de centre de cercetare şi şcoli, parcuri eoliene, poduri şi tuneluri, trenuri de mare viteză şi autostrăzi.

Climatul economic dificil şi constrângerile bugetare la nivelul Uniunii Europene ne-au obligat să creăm mecanisme inovatoare care să producă mai mult cu mai puţine resurse. Al doilea pilon al activităţii băncii – combinarea fondurilor europene şi a fondurilor de la bugetele statelor membre cu resursele BEI, prin mecanisme de partajare a riscurilor şi de garantare – a permis BEI să genereze mai mult capital pentru a stimula inovarea, creşterea şi crearea de locuri de muncă.

În ciuda greutăţilor din anul 2011, Banca Europeană de Investiţii a continuat să-şi îndeplinească obiectivele. Investiţiile noastre au susţinut misiunea băncii de sprijinire a creşterii durabile, competitivităţii şi creării de locuri de muncă; de la Atena la Zaragoza, ne-am pus în slujba economiei europene; în afara Uniunii Europene am contribuit la promovarea obiectivelor acesteia.

Consultanţa este cel de-al treilea pilon al activităţii BEI. Asistenţa tehnică în vederea pregătirii şi punerii în practică a proiectelor şi recomandările oferite autorităţilor locale privind utilizarea cât mai eficientă a resurselor publice constituie un important instrument prin intermediul căruia cunoştinţele şi competenţele personalului BEI au contribuit la eforturile de redresare.

Creditarea, combinarea fondurilor şi consultanţa sunt condiţionate, desigur, de finanţare. BEI, cel mai mare emitent supranaţional, a mobilizat 76 miliarde EUR de pe pieţele de capital. Aproape jumătate din această sumă a provenit de la investitori din afara Europei, ca o dovadă a siguranţei şi încrederii pe care le-o inspiră Uniunea Europeană, în general, şi BEI, în special.

Rezultatele impresionante obţinute în 2011, în special prin operaţiunile din interiorul Uniunii Europene, au confirmat statutul băncii de instrument cheie pentru factorii de decizie europeni în cadrul eforturilor acestora în direcţia redresării. În ciuda condiţiilor dificile de lucru, toate obiectivele prioritare au fost atinse sau depăşite. BEI a sprijinit fiecare stat membru al Uniunii Europene şi a cooperat strâns cu Comisia Europeană, Consiliul şi Parlamentul European în scopul promovării creşterii la nivelul Uniunii Europene prin investiţii direcţionate către motoarele cheie ale expansiunii economice. Banca a asigurat realizarea în continuare a investiţiilor pe termen lung pentru viitoarele generaţii de europeni.

Werner Hoyer

În 2011, BEI a continuat să fie un partener solid şi de încredere pentru promotorii de proiecte, ca şi pentru organizaţiile partenere, fiind interesată de proiecte cu impact major asupra potenţialului de creştere şi ocupare a forţei de muncă în Europa.

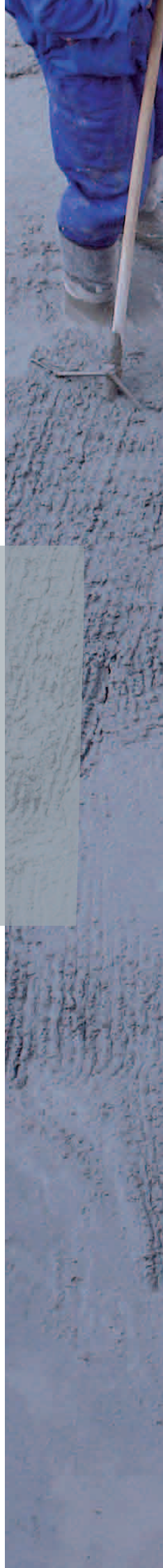

Creşterea potenţialului de dezvoltare şi ocupare a forţei de muncă în Europa

În 2011, BEI a semnat contracte de finanţare în valoare totală de 61 miliarde EUR, marcând o revenire treptată la nivelul creditării anterior anului 2008, după efortul suplimentar excepţional în materie de credite din 2008, 2009 şi 2010.

Banca a continuat să susţină tranziţia Europei spre o economie mai inteligentă, mai ecologică şi mai durabilă. BEI s-a folosit de competenţele sale financiare şi tehnice pentru a îmbunătăţi finanţarea în zonele care necesită susţinere, precum regiunile mai slab dezvoltate şi ţările periferice, asigurându-se că au loc în continuare investiţii importante într-un mediu economic deosebit de dificil. În acelaşi timp, a asigurat sprijin specific pentru forţele motrice ale creşterii economice, precum proiectele vizând IMM-urile, inovarea, acţiunile împotriva schimbărilor climatice şi infrastructura.

Odată cu adâncirea crizei datoriilor suverane, BEI a acordat sprijin specific ţărilor şi regiunilor cu acces limitat la pieţele de capital, prin multiplicarea impactului resurselor existente, precum fondurile structurale europene, pentru a asigura continuarea investiţiilor cheie.

Pentru anii următori, strategia BEI se va axa pe creşterea economică şi ocuparea forţei de muncă, coeziunea economică şi acţiunile împotriva schimbărilor climatice. BEI va continua să acorde prioritate proiectelor care maximizează impactul finanţării BEI asupra economiei reale. Cu produsele sale individualizate, banca poate răspunde nevoilor specifice fiecărui sector, contribuind la utilizarea cât mai eficientă a resurselor existente. BEI va desfăşura şi alte acţiuni comune cu Comisia Europeană şi va continua să-şi pună competenţa şi resursele în slujba obiectivelor politicilor europene.

Consolidarea tranziției Europei spre o economie mai inteligentă, mai ecologică și mai durabilă prin contracte de finanțare în valoare totală de 61 miliarde EUR .

Susținerea
dezvoltării regionale în Europa

În 2011, BEI a acordat împrumuturi de peste 20 miliarde EUR pentru proiecte care impulsionează creşterea în regiunile defavorizate economic din Uniunea Europeană. BEI contribuie şi la utilizarea cât mai eficientă a fondurilor publice, pentru a putea face față dificultăților din perioadele de austeritate.

Criza economică a afectat cel mai puternic statele mai slab dezvoltate ale UE, conducând la creşterea disparităților. Banca a ținut cont de caracterul eterogen al situației din statele membre, creditele destinate regiunilor mai slab dezvoltate contribuind la consolidarea Uniunii şi la promovarea unei dezvoltări mai echilibrate.

În 2011, creditele aprobate pentru susținerea așa-numitelor regiuni de convergență au ajuns la peste 20 miliarde EUR, peste o treime din totalul creditelor BEI în interiorul Uniunii Europene. Accentul se pune în principal pe finanțarea infrastructurii

de bază necesare pentru atragerea de investitori, dându-se astfel posibilitatea creării de locuri de muncă, precum şi pe oferirea de asistenţă firmelor inovatoare şi a IMM-urilor, dezvoltarea de servicii ale societăţii informaţionale, îmbunătăţirea mediului urban şi accelerarea integrării regiunilor periferice prin construirea de reţele transeuropene. BEI sprijină investiţiile şi iniţiativele prin care regiunile care au suferit cel mai mult în timpul crizei economice pot reveni la o creştere durabilă.

Banca îşi adaptează activităţile la situaţia economică în schimbare, în special în condiţiile în care criza datoriilor suverane şi nesiguranţa pieţelor afectează mediul de lucru al acesteia în unele ţări. Fondurile structurale sunt acordate numai dacă autorităţile locale au capacitatea de a asigura finanţare proprie. Prin urmare, proiectele trebuie să primească sprijin local (de obicei, jumătate din valoarea proiectului propus şi în principal de la autorităţile publice). În vremuri de austeritate, pentru unele state membre s-a dovedit a fi dificil să îşi finanţeze propria contribuţie, punând în pericol realizarea unor investiţii care le puteau creşte potenţialul naţional de dezvoltare.

Împrumuturile pentru programe structurale permit finanţarea unei părţi din contribuţia bugetelor naţionale la investiţiile într-o largă varietate de proiecte prioritare sprijinite prin subvenţii din fondurile structurale europene. Prefinanţarea contribuţiilor acestor ţări de către BEI joacă astfel un rol esenţial în stabilizarea fluxului de investiţii, asigurând creşterea şi ocuparea forţei de muncă. În 2011, împrumuturile pentru programe structurale s-au ridicat la circa 1,6 miliarde EUR, permiţând continuarea investiţiilor cheie în transporturi, asistenţă medicală, tehnologiile informaţiei şi comunicaţiilor, infrastructura pentru apă şi deşeuri, precum şi în dezvoltarea rurală, eficienţa energetică şi energia regenerabilă, în ţări precum Portugalia, Ungaria şi Polonia.

În ansamblu, împrumuturile-cadru ale BEI, totalizând circa 2,8 miliarde EUR, au susţinut investiţii importante în nouă ţări de convergenţă ale UE.

Asistenţă specifică pentru regiunile defavorizate

BEI acordă şi asistenţă tehnică pentru a sprijini statele membre mai noi să acceseze fonduri structurale şi de coeziune. Aceasta constă în iniţiative specifice întreprinse în cooperare cu Comisia Europeană.

Un astfel de exemplu este JASPERS, iniţiativa de asistenţă comună pentru susţinerea proiectelor în regiunile europene. Gestionată de BEI şi cofinanţată de Comisia Europeană, Banca Europeană pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare şi de banca germană

de promovare economică Kreditanstalt für Wiederaufbau, inițiativa JASPERS oferă asistență tehnică țărilor care beneficiază de fonduri structurale europene, pentru a le ajuta să pregătească propuneri fiabile privind infrastructura. De la punerea sa în practică în 2006, în total au fost aprobate 172 de proiecte JASPERS în 13 țări, reprezentând investiții în valoare de 63,7 miliarde EUR, din care aproape 13 miliarde EUR numai în 2011. Asistența JASPERS s-a extins deja în Croația, înainte de aderarea acesteia la Uniunea Europeană.

Susținerea cooperării regionale transfrontaliere

Unele regiuni din Europa cooperează strâns în chestiuni de interes comun, colaborarea teritorială fiind încurajată de fondurile structurale europene.

În mod similar, BEI sprijină inițiativele regionale care reunesc state membre ale Uniunii Europene și țări partenere. În regiunea Mării Baltice, BEI sprijină proiecte ce îmbunătățesc durabilitatea generală a regiunii, care cuprinde Estonia, Letonia, Lituania, Suedia, Danemarca, Finlanda, Germania (Hamburg, Mecklenburg-Vorpommern și Schleswig-Holstein), Polonia și Rusia. Aici, accentul se pune pe crearea unei regiuni durabile ecologic, competitive și accesibile, dar și pe promovarea prevenirii riscurilor. În 2011, banca a sprijinit 62 de proiecte cu împrumuturi în valoare totală de 8 miliarde EUR în regiunea Mării Baltice.

Având drept model strategia privind Marea Baltică, în 2011 a fost lansată strategia pentru regiunea Dunării. În mod similar, aceasta prevede investiții specifice bazate pe obiective comune, vizând mai multe țări și regiuni, din Germania (Baden-Württemberg și Bavaria), Austria, Ungaria, Republica Cehă, Republica Slovacă, Slovenia, Bulgaria și România până în Serbia, Bosnia-Herțegovina, Muntenegru, Moldova și Ucraina. În 2011, banca a sprijinit în regiunea Dunării 89 de proiecte cu împrumuturi în valoare totală de 10 miliarde EUR.

Finanțările pentru regiunile de convergență ale Uniunii Europene cel mai grav afectate de criza economică și financiară au ajuns la peste 20 miliarde EUR.

1

- **JASPERS – Asistenţă comună pentru susţinerea proiectelor în regiunile europene**
  (BEI, Comisia Europeană, Banca Europeană pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare şi KfW Bankengruppe)
- **JESSICA – Sprijin european comun pentru investiţii durabile în zonele urbane**
  (BEI, Comisia Europeană şi Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei)
- **JEREMIE – Resurse europene comune pentru microîntreprinderi şi întreprinderi mici şi mijlocii**
  (FEI şi Comisia Europeană)
- **JASMINE – Acţiunea comună de sprijinire a instituţiilor de microfinanţare din Europa**
  (FEI şi Comisia Europeană)

1 – Metroul din Porto, Portugalia
2 – Fabrica de hârtie Stora Enso, Suedia

2

Finanțarea
întreprinderilor mici şi mijlocii

Microîntreprinderile şi întreprinderile mici şi mijlocii sunt forța motrice a creşterii economice şi creării de locuri de muncă în Europa. În 2011, Grupul BEI – atât BEI, cât şi FEI – a sprijinit circa 120 000 de IMM-uri şi societăți cu capitalizare medie.

În actualul context economic, IMM-urile continuă să întâmpine dificultăți în asigurarea de finanțare în condiții acceptabile. Pentru a susține acest sector economic crucial, BEI direcționează circa 18% din creditele sale către IMM-uri.

Sprijin specific pentru întreprinderile mai mici

BEI facilitează accesul IMM-urilor la finanțare, prin colaborarea cu o rețea definită de bănci partenere locale. În 2011, banca a aprobat împrumuturi în valoare de 9,6 miliarde EUR pentru IMM-uri, din care 8,8 miliarde EUR în Uniunea Europeană. BEI solicită intermediarilor cu care colaborează să acorde IMM-urilor împrumuturi din fondurile puse la dispoziție de BEI, la dobânzi avantajoase, adăugând o sumă echivalentă din fonduri proprii. Prin urmare, fiecare euro pus la dispoziție de BEI se multiplică în finanțarea acordată IMM-urilor.

Grupul BEI (BEI şi FEI) dezvoltă, de asemenea, structuri noi cu scopul de a asigura finanțare suplimentară pentru IMM-urile din țările care se confruntă cu un deficit major de lichidități, precum Grecia, Portugalia şi cele din Balcanii de Vest.

1

Sprijinirea societăţilor cu capitalizare medie

Căutând să extindă accesul la finanţare în condiţii economice dificile, BEI a pus formula împrumuturilor intermediate la dispoziţia societăţilor cu capitalizare medie, acestea fiind companii care au peste 250 de angajaţi, dar sub 3 000. Acest produs nou pentru societăţile cu capitalizare medie este disponibil pentru o perioadă iniţială de probă în 2011 şi 2012. Numai în 2011, s-au aprobat împrumuturi de peste 800 milioane EUR către aceste societăţi. Recent, BEI a extins sprijinul destinat societăţilor cu capitalizare medie şi către ţările candidate şi potenţial candidate. De exemplu, un nou împrumut de 150 milioane EUR, aprobat în 2011, este binevenit pentru societăţile cu capitalizare medie şi IMM-urile din Turcia.

Sprijin individualizat din partea Fondului European de Investiţii

Fondul European de Investiţii (FEI), care, împreună cu BEI, formează Grupul BEI, este organismul specializat în operaţiuni de finanţare de risc pentru IMM-uri. FEI sprijină întreprinderile mici prin instrumente de participare

1 – Compania de reciclare Need a Skip, Regatul Unit
2 – Fabricarea marmurii la Noor East, Egipt

2

Grupul BEI a acordat finanţări în valoare de 13 miliarde EUR pentru IMM-uri şi societăţi cu capitalizare medie.

la capital (capital de risc și de creștere) și de garantare, acordate printr-o largă varietate de instituții financiare. În 2011, angajamentele de garantare și finanțare au depășit dublul valorii acestora din 2010, catalizând credite noi de peste 7,5 miliarde EUR pentru IMM-uri.

FEI oferă participare la capital în scopul măririi capitalului de risc disponibil IMM-urilor cu creștere rapidă și inovatoare, dar vizează în egală măsură necesitățile în materie de creditare, multe IMM-uri fiind interesate de finanțarea prin această metodă mai tradițională. FEI oferă garanții și îmbunătățirea calității creditului prin securitizare, cu scopul de a crește capacitatea intermediarilor financiari de a acorda credite. FEI folosește propriile resurse sau pe cele puse la dispoziție de acționarii săi, precum BEI, Comisia Europeană sau terți.

FEI asigură, de asemenea, gestionarea **fondurilor de fonduri,** oferind și consiliere acestora, cu scopul de a crește eficiența finanțării europene prin atragerea de capital pentru dezvoltarea regională de la alți investitori. În acest scop, FEI a constituit în 2011 mai multe parteneriate cu entități publice și private și fonduri de fonduri specializate pe anumite țări.

Inițiativa Resurse europene comune pentru microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii, pe scurt JEREMIE, sprijină dezvoltarea economică în anumite regiuni europene, acolo unde IMM-urile întâmpină dificultăți deosebite privind accesul la finanțare. În loc să ofere ajutoare nerambursabile, autoritățile naționale și regionale pot apela la inițiativa **JEREMIE** pentru a utiliza banii puși la dispoziție prin Fondul European de Dezvoltare Regională sub forma instrumentelor financiare de piață, beneficiind de pe urma caracterului de tip revolving al acestora. În 2011, au fost aprobate două noi fonduri regionale cu Calabria (Italia) și Provence-Alpes-Côte d'Azur (Franța), numărul fondurilor de participare gestionate de FEI ajungând la 14, în 11 țări europene, iar suma gestionată fiind de peste 1 miliard EUR.

Instrumentul european de microfinanțare **Progress,** finanțat în comun de BEI și de Comisia Europeană și gestionat de FEI, contribuie la asigurarea de finanțare pentru grupurile și persoanele care nu au acces la sistemul bancar tradițional. În 2011, primul an complet de funcționare pentru Instrumentul de microfinanțare Progress, au fost aprobate 17 tranzacții, cu angajamente totale de 67 milioane EUR, FEI devenind unul din cei mai importanți susținători ai microfinanțării din UE.

1

2

3

FEI oferă asistenţă tehnică şi sprijin financiar şi prin alte programe sau iniţiative de microfinanţare. În cadrul iniţiativei **JASMINE,** FEI acordă finanţare, din resursele BEI, instituţiilor nebancare de microfinanţare şi furnizorilor de microcreditare, precum şi asistenţă tehnică, cu resurse de la Comisia Europeană. De exemplu, în 2011 au fost elaborate 10 rapoarte de rating şi 15 rapoarte de evaluare pentru 25 de instituţii de microfinanţare, acestea beneficiind şi de 250 de zile de instruire în cadrul iniţiativei JASMINE.

Împrumuturi inovatoare pentru IMM-uri inovatoare

IMM-urile inovatoare nou-înfiinţate sau în etapa de debut întâmpină dificultăţi deosebite privind obţinerea de credite. Pentru a îmbunătăţi accesul IMM-urilor la împrumuturi pentru cercetare, dezvoltare şi inovare, în 2011 s-a solicitat FEI să gestioneze un produs de garantare specific, care face parte din **Facilitatea de finanţare cu partajarea riscurilor (FFPR),** înfiinţată în comun de BEI şi Comisia Europeană şi reînnoită (a se vedea capitolul următor). Noua FFPR este rezultatul succesului împrumuturilor în valoare de 7 miliarde EUR acordate inclusiv companiilor mari şi societăţilor cu capitalizare medie, pentru proiecte care au impulsionat cercetarea, dezvoltarea şi inovarea în Europa începând din 2007.

Noul instrument de partajare a riscurilor (IPR) răspunde deficitului de finanţare şi ajută IMM-urile dinamice şi cu creştere rapidă să demareze şi să-şi dezvolte activităţile. Amendamentul la acordul privind actuala FFPR a fost semnat în 2011, cu ocazia primei Convenţii a inovării de la Bruxelles. Se estimează deblocarea unei sume de circa 1 miliard EUR pentru IMM-uri până la sfârşitul anului 2013. FEI oferă băncilor o garanţie pentru o parte din contractele noi de împrumut şi leasing încheiate cu IMM-urile inovatoare, permiţându-le astfel să acorde credite mai multe şi cu dobânzi mai atractive.

1 – Magazine Greenmeadow, Regatul Unit
2 – LANXESS AG, Germania
3 – CDI la Danisco, Danemarca
4 – Legătorie de cărţi BI Aino
5 – Tehnologia imagistică la Spectrum Dynamics, Israel

4

IMM-urile asigură peste două treimi din locurile de muncă în sectorul privat din Europa. În 2011, 120 000 de IMM-uri şi societăţi cu capitalizare medie au primit sprijin de la Grupul BEI.

5

Accelerarea **inovării**

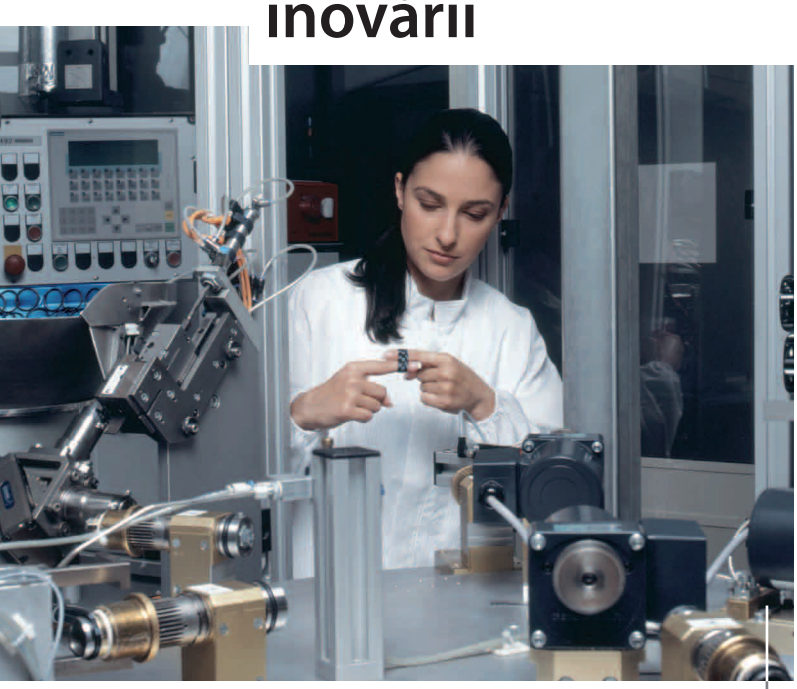

Proiectare de componente pentru tehnologii avansate, Trelleborg, Suedia

Investiţiile în economia bazată pe cunoaştere sunt cruciale pentru productivitatea Europei, contribuind la asigurarea competitivităţii şi a locurilor de muncă în viitor. În 2011, în UE s-au investit peste 10 miliarde EUR în inovare, educaţie şi tehnologii noi.

Investiţiile în cercetare, dezvoltare şi inovare, de la crearea de prototipuri şi întreprinderi pilot până la vânzarea primelor produse, dar şi în educaţie şi tehnologiile informaţiei şi comunicaţiilor (TIC), sunt forţele motrice cheie pentru creşterea inteligentă, întrucât acestea sprijină progresul spre o economie bazată pe cunoaştere şi inovare, în conformitate cu iniţiativa emblematică Strategia Europa 2020. Numai în 2011, BEI a investit circa 10 miliarde EUR în economia bazată pe cunoaştere din Uniunea Europeană.

Progresele tehnologice, de la ştiinţele vieţii la realizările în materie de mediu, oferă certitudinea că cercetarea şi dezvoltarea sunt un sector de vârf în Uniunea Europeană şi aduc valoare adăugată, contribuind la creşterea nivelului de trai. BEI contribuie la finanţarea activităţii CDI în instituţiile academice, prin programe de cercetare, dar pune un accent deosebit şi pe inovarea din sectorul privat şi transferul de cunoştinţe între sectoare. Tehnologiile curate, de la motoare mai eficiente energetic la energii regenerabile inovatoare, precum hidrogenul, energia solară şi eoliană, se numără printre domeniile în care Europa este deschizătoare de drumuri.

De exemplu, BEI sprijină programele de cercetare, dezvoltare şi inovare ale grupului francez Bolloré privind vehiculele electrice şi stocarea curentului electric pentru bateriile acestora. Un alt împrumut sprijină proiectul de infrastructură de cercetare al Ion Beam Applications în diagnoza cancerului şi terapia cu protoni din Belgia.

Axarea pe investiţii cu valoare adăugată mare

Banca îşi direcţionează împrumuturile spre proiectele cu valoare adăugată mare din domeniul tehnologiilor prioritare care garantează sprijinul la nivelul UE. O iniţiativă emblematică în acest sens este **Facilitatea de finanţare cu partajarea riscurilor (FFPR)**. Această iniţiativă comună a BEI şi a Comisiei Europene permite asigurarea finanţării pentru proiecte CDI, care altfel ar întâmpina dificultăţi în a obţine finanţare în condiţii acceptabile, dat fiind profilul de risc al acestora.

De la crearea sa în 2007, această facilitate a permis transpunerea în practică a ideilor valoroase, prin acordarea de împrumuturi în valoare de peste 7 miliarde EUR unui număr de 75 de companii. La sfârşitul anului 2011, BEI şi Comisia au decis să menţină FFPR până la sfârşitul perioadei bugetare a UE (2007-2013). Noua FFPR pune accent deosebit pe acordarea de finanţare pentru infrastructurile de cercetare şi activitatea de CDI din întreprinderile mai mici, acţiune gestionată de Fondul European de Investiţii,

organismul Grupului BEI specializat în finanţarea IMM-urilor inovatoare. Programele de cercetare farmaceutică de la Laboratoires Pierre Fabre din Franţa au atras sprijinul BEI sub forma unui împrumut de 100 milioane EUR în cadrul FFPR. În 2011, 12 companii şi infrastructuri de cercetare au primit finanţare în valoare totală de 1 miliard EUR în cadrul FFPR.

Internetul de viteză mare, cheia creşterii pe termen lung

Meritul pentru jumătate din creşterea productivităţii europene în ultimii 15 ani revine tehnologiilor informaţiei şi comunicaţiilor (TIC) bazate pe internet. Rolul acestora tinde să crească, accesul la internetul de bandă largă fiind considerat o condiţie de bază pentru a beneficia la maxim de economia bazată pe cunoaştere.

Accesul la internetul de mare viteză este unul din principalele obiective ale aşa-numitei Agende digitale a Europei, menite să asigure creşterea UE bazată pe inovarea digitală. Asigurarea infrastructurii TIC, precum extinderea internetului de mare viteză şi finanţarea proiectelor care permit inovarea la nivel de produse cu ajutorul TIC constituie, aşadar, un important obiectiv pentru bancă. În 2011, investiţiile în domeniul TIC s-au ridicat la circa 4 miliarde EUR.

Îmbunătăţirea calităţii educaţiei

BEI sprijină investiţiile care contribuie la îmbunătăţirea calităţii educaţiei oferite, în special prin modernizarea infrastructurii educaţionale şi a facilităţilor de cercetare. De asemenea, BEI promovează Spaţiul european al învăţământului superior şi Spaţiul european de cercetare, care contribuie la integrarea resurselor ştiinţifice. Acest demers implică asigurarea de susţinere financiară pentru investiţii în şcoli şi universităţi, dar şi pentru reforme privind calitatea şi competitivitatea pregătirii universitare. De asemenea, banca încurajează mobilitatea studenţilor, cercetătorilor şi personalului universitar prin susţinerea programelor naţionale relevante şi a măsurilor orientate spre cerere, prin programe individualizate de împrumuturi pentru studii. Investiţiile sunt necesare şi pentru asigurarea legăturii dintre mediul academic şi întreprinderi, în scopul promovării inovării prin iniţiative vizând transferul de tehnologie.

În Spania, BEI sprijină programele de investiţii menite să promoveze economia bazată pe cunoaştere şi comunităţile durabile din Ţara Bascilor. Tot în 2011, BEI a contribuit la finanţarea renovării University College Dublin din Irlanda şi la restructurarea celor două campusuri principale ale University of Strathclyde din Scoţia. Universităţile Leuven din Belgia şi Castilla-La Mancha din Spania se numără printre cele opt universităţi care au beneficiat de finanţare BEI în 2011.

Din anul 2000, BEI a acordat credite de peste 110 miliarde EUR pentru proiecte privind economia bazată pe cunoaştere în UE – 10 miliarde EUR numai în 2011.

Conferinţa BEI din 2011 pe teme de economie şi finanţe a identificat, de asemenea, productivitatea şi internetul de mare viteză drept forţe motrice cheie ale creşterii pe termen lung în Europa. Reunind aproape 100 de universitari şi reprezentanţi ai instituţiilor publice, ai guvernelor, precum şi ai mediului de afaceri, conferinţa a subliniat rolurile complementare ale dinamismului economic şi investiţiilor în domeniul TI în creşterea productivităţii. Studiul BEI prezentat la conferinţă sugerează că trecerea la reţelele de mare viteză din generaţia viitoare ar putea necesita investiţii de circa 200 miliarde EUR în infrastructura specifică.

Conectarea **Europei**

Trenul de mare viteză TAV, Italia

Construirea de rețele pentru piața internă europeană contribuie la asigurarea competitivității industriei și serviciilor din Europa. În 2011, BEI a acordat credite de aproape 11 miliarde EUR pentru principalele rețele de transport europene.

BEI este partenerul financiar natural pentru investițiile mari în rețelele de transport, dată fiind anvergura și durata acestora. În 2011, BEI a sprijinit 37 de proiecte de infrastructură de transport, care leagă oamenii din 13 țări ale Uniunii Europene.

BEI investește în legăturile de transport ale Europei de peste cincizeci de ani. Întrucât rețelele transeuropene de transport (TEN-T) au devenit o prioritate de vârf a Uniunii Europene în anii '90, banca a acordat finanțări totalizând peste 100 miliarde EUR. O rețea de transport puternică în Europa, incluzând căi ferate, autostrăzi și căi navigabile, este esențială pentru libera circulație a persoanelor și pentru asigurarea fluxurilor comerciale, atât în interiorul, cât și în afara Uniunii. Circa cinci milioane de km de drumuri, incluzând în jur de 70 000 km de autostrăzi, circa 200 000 km de căi ferate și peste 40 000 km de căi navigabile interioare, împânzesc Europa.

În 2011, proiectele feroviare, cumulând 4,3 miliarde EUR, au avut o pondere mai mare în cadrul finanțărilor BEI decât investițiile din sectorul rutier, care s-au ridicat la 3,4 miliarde EUR. S-au aprobat împrumuturi pentru importante căi ferate de mare viteză în vederea finanțării construirii magistralelor Milano-Napoli, Tours-Bordeaux, Lorraine-Strasbourg și Bretagne-Valea Loarei, precum și pentru achiziția de trenuri noi pe rutele Gdynia-Varșovia și Cracovia-Katowice. Transportul pe căile navigabile interioare a beneficiat de împrumuturi de circa 625 milioane EUR, prin aprobarea finanțării construirii celei mai mari ecluze din lume în portul Antwerp, un important nod de transport.

Nevoile de investiţii sunt în continuare mari. Totuşi, în mediul economic actual, finanţarea infrastructurii poate fi o povară pentru investitorii publici. În scopul stabilizării investiţiilor pe termen lung, BEI a pus un accent deosebit pe finanţarea proiectelor de infrastructură de importanţă majoră pentru societate, punându-şi la dispoziţie competenţele pentru a atrage fonduri suplimentare de la investitori.

Sprijinirea potenţialului de creştere al Europei

Parteneriatele care îmbină finanţarea publică cu cea privată pot contribui la reducerea deficitelor de finanţare. Deşi numărul parteneriatelor public-private (PPP-uri) a scăzut în perioada crizei, acestea continuă să joace un rol important în investiţii, în special în reţelele de transport. În 2011, aproape o treime din finanţările BEI destinate transporturilor s-au făcut prin PPP-uri. BEI are o vastă experienţă şi competenţă în acest domeniu, în parte şi datorită Centrului European de Expertiză în domeniul PPP-urilor (CEEP), o iniţiativă comună a BEI, Comisiei Europene şi statelor membre ale UE, precum şi a ţărilor candidate, constând dintr-o reţea de 35 de membri. CEEP contribuie la consolidarea capacităţii membrilor săi din sectorul public de a participa la tranzacţii PPP, prin partajarea experienţei şi competenţelor, precum şi prin elaborarea de abordări structurate în scopul identificării celor mai bune practici în chestiuni de interes comun. Răspunzând solicitării mai multor ţări partenere, în 2011 banca a extins sprijinul CEEP şi în ţările partenere mediteraneene.

Comisia Europeană şi BEI elaborează, de asemenea, iniţiativa privind obligaţiunile pentru finanţarea proiectelor, care are drept scop sporirea finanţării pentru proiectele de infrastructură pe termen lung, prin atragerea de capital de la investitori instituţionali, precum fondurile de pensii şi societăţile de asigurare. Fără a se confunda cu euro-obligaţiunile, care fac în prezent obiectul unor dezbateri, obligaţiunile pentru finanţarea proiectelor au rolul de a permite companiilor proprietare ale proiectelor să emită ele însele obligaţiuni din categoria de investiţii. În acest demers, companiile se vor folosi de un mecanism de partajare a riscurilor între Comisie şi BEI, în scopul îmbunătăţirii ratingului de credit al obligaţiunilor privilegiate până la un nivel suficient de ridicat pentru a atrage investitori instituţionali. Astfel, resursele de la bugetul UE vor fi utilizate mai eficient, iar proiectele valoroase vor putea fi puse în practică mai rapid decât dacă s-ar proceda de altă manieră.

Iniţiativa privind obligaţiunile pentru finanţarea proiectelor a fost supusă consultării publice în 2011. Ulterior, în acelaşi an, Comisia Europeană a lansat mecanismul Conectarea Europei, un fond de 50 miliarde EUR menit să îmbunătăţească reţelele de transport, energetice şi digitale din Europa în perioada 2014-2020, care ar trebui să includă şi iniţiativa privind obligaţiunile pentru finanţarea proiectelor supusă spre aprobarea statelor membre ale UE. S-a propus să se înceapă testarea obligaţiunilor pentru finanţarea proiectelor într-o fază pilot care ar fi gestionată de BEI, în perioada 2012-2013. Această fază pilot ar trebui să se axeze pe proiecte în unul sau mai multe din cele trei sectoare vizate, respectiv transporturile, energia şi banda largă.

Podul Apollo, Slovacia

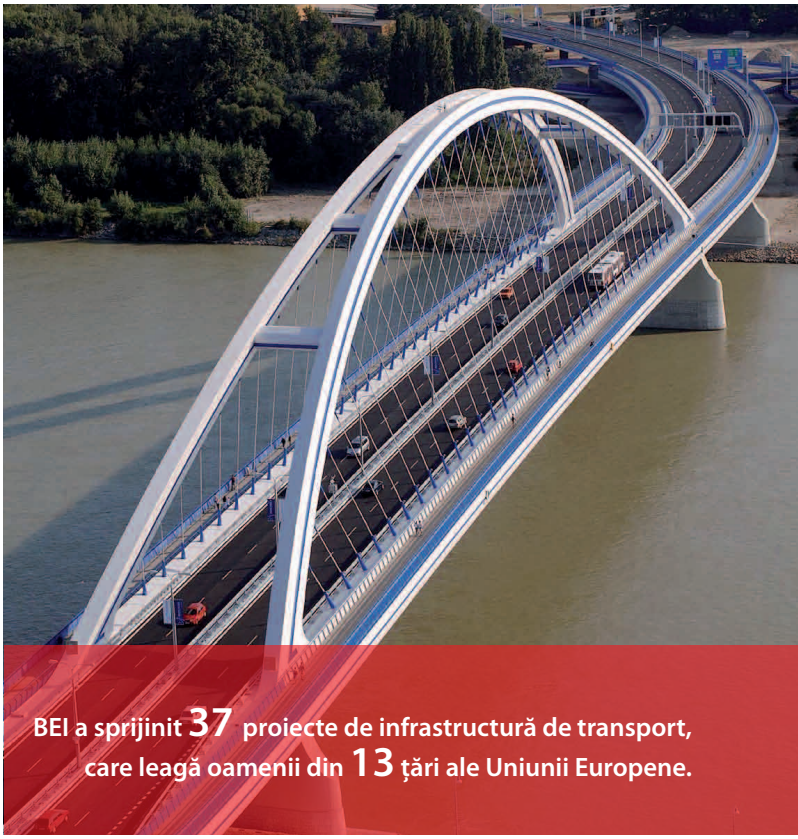

BEI a sprijinit 37 proiecte de infrastructură de transport, care leagă oamenii din 13 ţări ale Uniunii Europene.

Rețele energetice **pentru Europa**

Portul din Rotterdam, Țările de Jos

Prin consolidarea sectorului energetic al Europei, BEI ajută Uniunea Europeană să atingă obiectivele politicilor sale în materie de durabilitate, competitivitate şi securitate a aprovizionării cu energie. Prin creditele de 11 miliarde EUR acordate în 2011, sprijinul pentru proiectele energetice reprezintă peste 20% din creditele BEI în cadrul UE.

Conform Comisiei Europene, investiţiile energetice necesare la nivelul UE sunt de ordinul unui trilion de euro în următorii zece ani. Odată cu creşterea nevoilor de investiţii, BEI a majorat substanţial creditele pentru proiectele energetice din UE, de la 9 miliarde EUR în 2008 la peste 11 miliarde EUR în 2011. Finanţările privind energia reprezintă 20% din totalul creditelor acordate de BEI în Europa.

Aproape jumătate din necesarul investiţiilor energetice din UE ar trebui acoperit prin investiţii în reţelele energetice. BEI joacă un rol semnificativ în finanţarea infrastructurii energetice, devenind cel mai mare furnizor de creditare pentru investiţiile în reţelele electrice de transport din Europa. Finanţarea în vederea sprijinirii reţelelor de distribuţie a energiei, incluzând reţelele electrice şi infrastructura de transport a gazelor naturale, reprezintă peste o treime din creditele acordate de BEI pentru energie, în valoare de 4 miliarde EUR în 2011.

Investiţiile în reţele în scopul renovării sau înlocuirii activelor existente consolidează piaţa internă. Sprijinirea reţelelor inteligente şi a stocării mai eficiente a energiei contribuie, de asemenea, la mai buna utilizare a energiei regenerabile.

Asigurarea aprovizionării cu energie a Europei

Proiectele majore de infrastructură energetică aprobate în 2011 includ construirea unui sistem de transport pentru gaze naturale şi a primului terminal pentru gaze naturale lichefiate din Polonia, consolidarea şi extinderea reţelelor de distribuţie a energiei electrice din Italia, modernizarea reţelelor din Irlanda, Spania şi Portugalia, construirea unei interconectări energetice noi între Franţa şi Spania şi conectarea la reţea a parcurilor eoliene offshore din Ţările de Jos şi Marea Britanie.

Banca a redus finanţarea pentru sectoarele de producţie de hidrocarburi – considerându-se că produc o cantitate mai mare de emisii de dioxid de carbon – care, din 2005, reprezintă mai puţin de 1% din creditele oferite de BEI în domeniul energetic. În plus, în sectorul rafinăriilor, finanţările băncii vizează eficienţa energetică şi proiectele de conversie, excluzând orice extindere de capacităţi. De asemenea, BEI a adoptat o abordare mai selectivă cu privire la finanţarea producerii de electricitate cu emisii puternice de dioxid de carbon. De exemplu, nu mai pot fi finanţate de bancă decât centralele electrice pe bază de cărbune/lignit care înlocuiesc instalaţiile actuale, utilizează cea mai bună tehnologie disponibilă, sunt pregătite pentru captarea dioxidului de carbon şi, în plus, realizează o reducere cu cel puţin 20% a emisiilor de dioxid de carbon în producerea energiei electrice.

Creditele pentru producerea energiei în UE au atins 4,6 miliarde EUR în 2011, din care 80% pentru energiile regenerabile, 16% pentru finanţarea producţiei de gaze, iar 1% pentru producţia de energie pe bază de cărbune sau petrol.

Energie de la ENEL, Italia

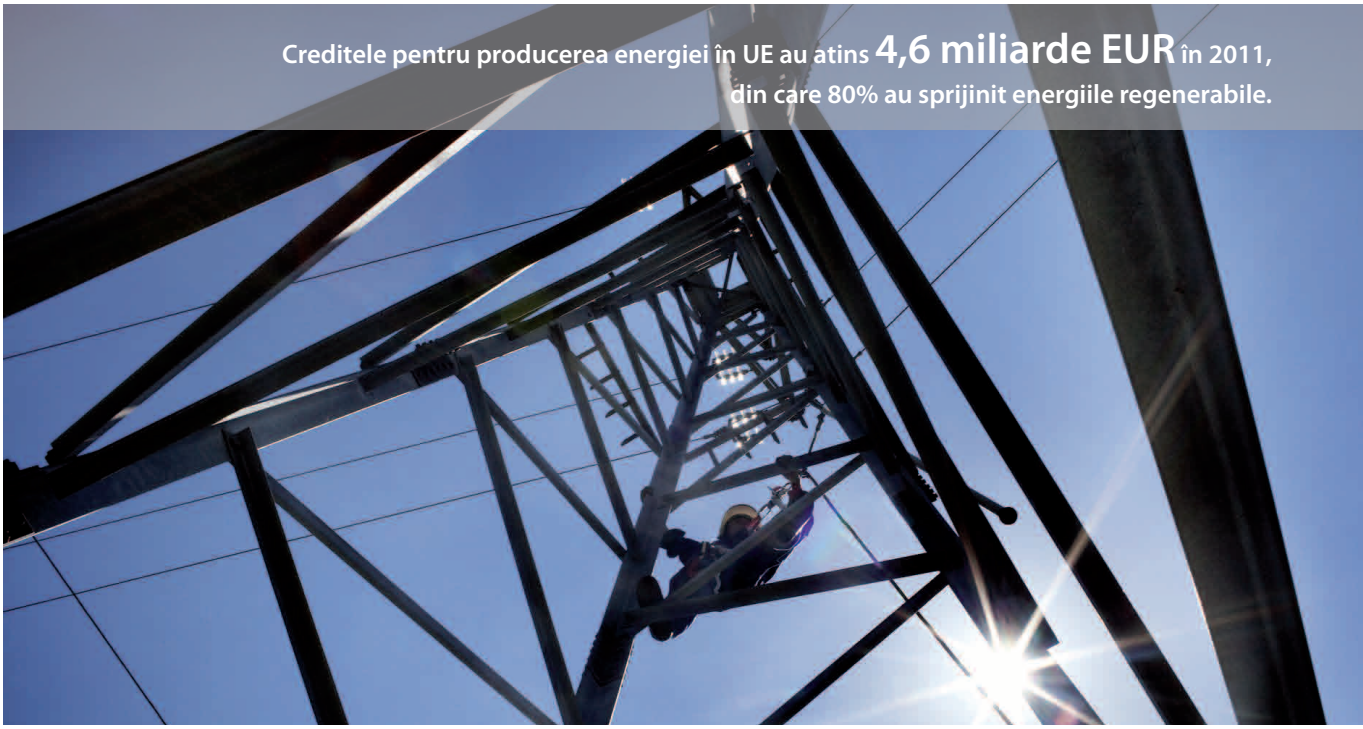

BEI a contribuit la finanțarea instalării a peste **4 000** de megawați în centrale eoliene și solare, care vor produce energie curată în scopul alimentării a peste **2 milioane** de locuințe.

Susținerea acțiunilor împotriva schimbărilor climatice

Banca se numără printre cei mai mari furnizori de finanțare pentru acțiunile împotriva schimbărilor climatice. În anul 2011, această finanțare se ridica la circa 18 miliarde EUR, aproape o treime din totalul creditelor acordate. Aspectele privind schimbările climatice se regăsesc tot mai pregnant în activitățile BEI.

BEI sprijină obiectivul UE de creștere cu emisii reduse de dioxid de carbon, rezistentă la schimbările climatice, în interiorul și în afara Uniunii. În calitate de lider financiar în sprijinirea tehnologiilor curate inovatoare, BEI s-a angajat să acționeze ca un catalizator pentru investiții.

Banca se axează pe investiții cu emisii reduse de dioxid de carbon, care atenuează emisiile de gaze cu efect de seră, și pe proiecte privind rezistența la schimbările climatice prin care se îmbunătățește adaptarea la impactul exercitat de schimbările climatice. Acest fapt se reflectă în viziunea BEI privind creditarea în diverse sectoare, în principal energie, transport, apă și canalizare, deșeuri solide, silvicultură și cercetare, dezvoltare și inovare. Aspectele privind schimbările climatice sunt vizate în toate operațiunile sale, de pildă prin promovarea utilizării celei mai bune tehnologii disponibile.

În ultimii trei ani, banca s-a angajat într-o inițiativă pilot de măsurare a amprentei de carbon a proiectelor BEI, cu scopul de a urmări mai bine performanța acestora în materie de emisii și economii. În 2011, banca a continuat acest exercițiu: au fost incluse 63 de proiecte, reprezentând o investiție totală de 50 miliarde EUR, în proporție de 27% finanțate de BEI. Se estimează că aceste proiecte generează echivalentul a 16 milioane de tone de dioxid de carbon pe an, aproximativ volumul emisiilor din Luxemburg. Economiile de emisii generate de aceste proiecte sunt estimate la echivalentul a 4 milioane de tone de dioxid de carbon pe an.

BEI participă în calitate de observator la Conferința Națiunilor Unite privind schimbările climatice. Împreună cu alte instituții de finanțare internaționale, BEI participă intens la înființarea unui Fond verde pentru climă, care ar trebui să contribuie la mobilizarea a circa 100 miliarde USD pe an până în 2020, pentru a finanța în viitor inițiativele privind atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea în țările în curs de dezvoltare. În 2012, fondul ar putea fi pregătit pentru a fi accesat de țările în curs de dezvoltare care, dată fiind creșterea lor rapidă, vor deveni curând principalii generatori de gaze cu efect de seră. Aceste țări se confruntă adesea cu dificultăți deosebite, atât în ceea ce privește abordarea riscurilor climatice existente, cât și adaptarea la altele noi. Banca a primit recent o sumă suplimentară de 2 miliarde EUR pentru a sprijini combaterea schimbărilor climatice în afara granițelor UE. În 2011, BEI a aprobat împrumuturi-cadru majore pentru a contribui la finanțarea investițiilor cheie privind clima în China, India, Brazilia și Africa de Sud.

Gemasolar, Spania

Finanțarea
în scopul reducerii emisiilor

Creditele acordate de BEI pentru energia regenerabilă şi eficienţa energetică contribuie direct la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. În 2011, sprijinul acordat pentru aceste obiective s-a ridicat la 7 miliarde EUR.

Se estimează că sunt necesare investiții în valoare de 450 miliarde EUR în energia regenerabilă pentru a se atinge până în anul 2020 obiectivele ambițioase ale UE privind clima. În ultimii patru ani, sprijinul BEI pentru energii regenerabile şi eficienţă energetică în UE a crescut de peste două ori, de la 3 miliarde EUR în anul 2008 la 7 miliarde EUR în 2011. În prezent, banca finanțează peste 10% din totalul investițiilor în energii regenerabile din Europa.

Energia regenerabilă

BEI este lider în finanțarea energiei eoliene în Uniunea Europeană. În ultimii ani, BEI a majorat în special finanțările pentru parcurile eoliene offshore, îndeosebi în Germania, Regatul Unit, Danemarca și Belgia.

Parcul eolian offshore de la Skegness, Regatul Unit

În 2011, cu un total de 856 milioane EUR, finanțarea producției offshore a atins niveluri similare producției terestre, atingând valoarea de 845 milioane EUR.

Sprijinirea acestor tehnologii inovatoare este chiar mai importantă, întrucât creditorii comerciali ezită să se orienteze spre acest sector, iar finanțarea este considerată o constrângere majoră în dezvoltarea energiei eoliene offshore. Aceste proiecte sunt prin definiție investiții de anvergură, pe termen lung și sofisticate din punct de vedere tehnic. Prin urmare, BEI este un partener financiar natural pentru acest sector, care, pe lângă finanțare, poate beneficia și de experiența și competența tehnică a băncii, aceasta cofinanțând circa o treime din toate proiectele europene. Între proiectele terestre de anvergură din 2011 se numără parcurile eoliene din Spania și Austria. În 2011, creditele pentru energia eoliană au totalizat 1,7 miliarde EUR.

Energia solară devine tot mai competitivă și mai inovatoare. Gemasolar, o centrală solară de ultimă generație inaugurată în 2011 și situată în regiunea spaniolă Andaluzia, este prima centrală solară comercială din lume care poate produce electricitate chiar și fără lumină solară, datorită caracteristicilor ei tehnologice unice. Aceasta este una dintr-o serie de șapte centrale cu concentrarea energiei solare și 19 centrale fotovoltaice finanțate de bancă din anul 2006 cu o sumă totală de 2,6 miliarde EUR. Ansamblul cuprinde alte centrale solare în Spania, Franța și Republica Cehă. În 2011, sprijinul total pentru energia solară s-a ridicat la 819 milioane EUR.

BEI este pe primul loc în finanțarea energiei eoliene, în 2011 acordând 1,7 miliarde EUR. Energia eoliană a fost și tema Forumului BEI din 2011 de la Hamburg.

Eficiența energetică

Creditele acordate de BEI pentru eficiența energetică au crescut cu 70% din 2008, atingând valoarea de 1,3 miliarde EUR în 2011. Aspectele privind eficiența energetică sunt integrate în toate proiectele evaluate de bancă. Alte beneficii sunt preconizate a veni din investiții specifice destinate eficienței energetice. Finanțarea BEI pentru astfel de proiecte vizează atât oferta, precum cogenerarea și termoficarea, cât și cererea, în principal izolarea clădirilor publice și private.

Printre investițiile sprijinite de BEI în 2011 s-au numărat mai multe proiecte de reabilitare energetică a blocurilor de locuințe din capitala României, București. Această acțiune va contribui la reducerea cu circa 50% a consumului energetic al unui număr de peste 600 blocuri de locuințe incluse în proiectul de reabilitare termică.

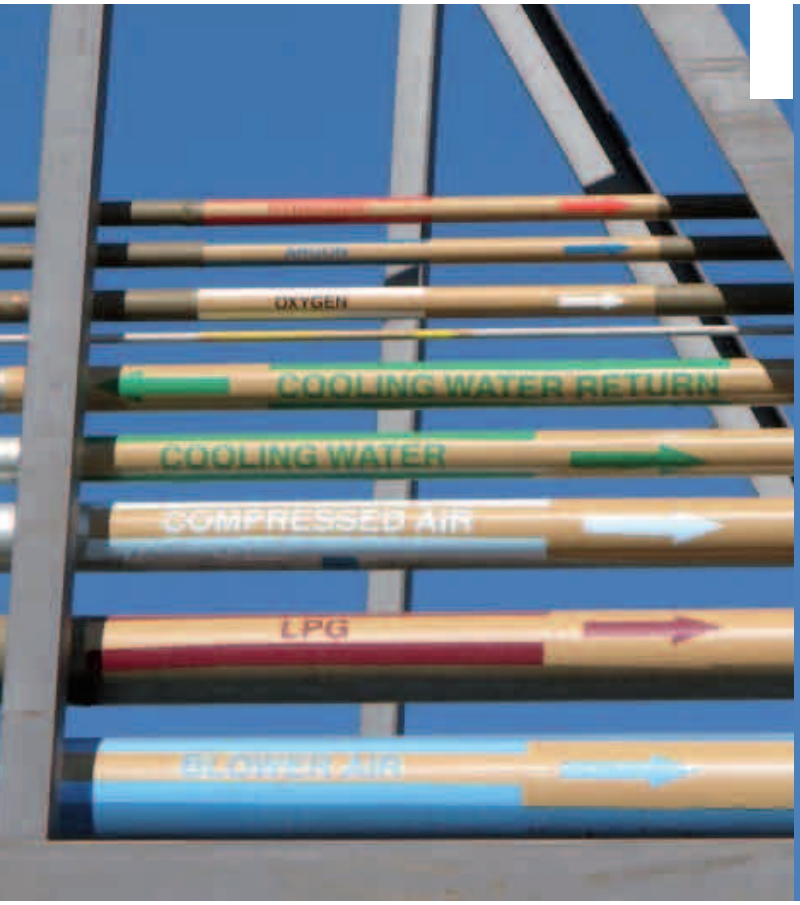

Fonduri şi iniţiative specializate

BEI a creat şi alte instrumente de finanţare, precum fondurile de investiţii şi fondurile de carbon, pentru a sprijini şi mai mult proiectele de energie regenerabilă şi eficienţă energetică. BEI cooperează în amonte cu promotorii proiectelor, oferindu-le asistenţă tehnică la elaborarea acestora. În acelaşi timp, BEI gestionează şi participă la multe alte iniţiative sau programe legate de energie şi schimbările climatice, precum fondurile de fonduri **Planul solar mediteranean (PSM)** şi **GEEREF (Fondul mondial pentru eficienţă energetică şi energii regenerabile).**

În 2011, BEI, împreună cu Comisia Europeană, Cassa Depositi e Prestiti şi Deutsche Bank, a lansat un fond nou, **Fondul european pentru eficienţă energetică (FEEE).** FEEE este destinat să asigure finanţare de piaţă pentru proiecte publice din UE privind eficienţa energetică şi energiile regenerabile, viabile din punct de vedere comercial. Fondul urmăreşte majorarea volumului total, de la nivelul actual de 265 milioane EUR până la aproximativ 800 milioane EUR, prin atragerea de noi investitori. O facilitate de asistenţă tehnică este, de asemenea, disponibilă pentru a sprijini investiţiile efectuate în cadrul FEEE.

Captarea şi stocarea dioxidului de carbon

BEI sprijină şi în alte moduri politica UE privind energia şi schimbările climatice. Banca şi Comisia Europeană şi-au unit forţele în aşa-numita iniţiativă NER 300, cel mai mare program mondial de investiţii în proiecte pilot privind captarea şi stocarea dioxidului de carbon şi în tehnologiile inovatoare pentru energii regenerabile. Iniţiativa este numită astfel deoarece va fi finanţată prin vânzarea a 300 de milioane de certificate de emisii din rezerva pentru instalaţiile nou-intrate (NER – New Entrants Reserve) din cadrul sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii. Acţionând ca agent al Comisiei, banca are două roluri în cadrul acestei iniţiative: să evalueze şi să clasifice proiectele prezentate pentru finanţare de statele membre ale UE şi să mobilizeze fonduri din vânzarea a 300 de milioane de certificate de emisii special alocate şi păstrate în acest scop în NER. Comisia Europeană trebuie să selecteze un prim lot de proiecte pentru finanţare în cadrul NER 300 în a doua jumătate a anului 2012, după vânzarea unei prime tranşe de 200 de milioane de certificate de emisii. Vânzarea certificatelor a început în decembrie 2011, fiind anunţată lunar pe site-ul internet al BEI până la finalizarea iniţiativei.

Fonduri de carbon finanţate de BEI

BEI cofinanţează şase fonduri de carbon împreună cu alte instituţii financiare naţionale sau internaţionale. Fondurile se concentrează în principal pe domeniile mai puţin dezvoltate ale pieţei carbonului, urmărind în acelaşi timp să sprijine statele membre ale UE şi companiile în sensul respectării obligaţiilor privind emisiile de dioxid de carbon în cadrul UE şi la nivel internaţional. În plus, acestea sprijină promotorii din economiile în tranziţie şi din ţările în curs de dezvoltare

Fondul Crescent Clean Energy Fund, un fond de investiții nou pentru sectoarele de energie regenerabilă din Turcia și țările vecine, a fost înființat în 2011, contribuția BEI fiind de 25 milioane EUR. Fondul își propune recuperarea investiției, contribuind în același timp la creșterea ponderii energiei electrice din surse regenerabile.

Asistență europeană pentru proiectele energetice locale (ELENA) este o inițiativă comună a BEI și a Comisiei Europene care ajută autoritățile locale și regionale să pregătească proiecte privind eficiența energetică sau energia regenerabilă, pentru a crește șansele ca planurile lor să atragă finanțare externă. ELENA acoperă o parte din costurile asistenței tehnice necesare pentru pregătirea, punerea în aplicare și finanțarea programului de investiții, precum studiile de fezabilitate și de piață, structurarea programelor, planurile de afaceri, auditurile energetice și pregătirea procedurilor de licitație. Se are în vedere mobilizarea în total a circa 1,4 miliarde EUR pentru investiții. În 2011, asistența tehnică acordată în cadrul inițiativei ELENA a totalizat 17 milioane EUR.

În 2011, Fondul european 2020 pentru energie, schimbări climatice și infrastructură, cunoscut și sub denumirea de **Fondul Marguerite**, a efectuat primele investiții într-un proiect eolian din Belgia și într-o centrală solară fotovoltaică din Franța, ambele gestionate de EDF Energies Nouvelles. Înființat și susținut în comun de șase importante instituții financiare europene, Fondul Marguerite este prevăzut a ajunge la 1,5 miliarde EUR, valoarea acestuia la prima închidere din anul 2010 fiind de 710 milioane EUR. Fondul este conceput special pentru a acționa ca un catalizator pentru investițiile în infrastructură care pun în aplicare politici UE cheie în domeniul schimbărilor climatice, al securității energetice și al rețelelor transeuropene.

Pentru țările vizate de extindere și politica de vecinătate, țările ACP, Asia și America Latină, o **Facilitate pentru energie durabilă și securitatea aprovizionării cu energie,** multianuală, în valoare de 4,5 miliarde EUR, contribuie la finanțarea proiectelor începând din 2007. Până la sfârșitul anului 2011, a fost deja aprobată suma de 2,2 miliarde EUR. Majoritatea finanțărilor în cadrul acestei facilități multianuale este pentru investiții în energii regenerabile și eficiența energetică.

să obțină finanțare pentru investițiile cu emisii reduse de dioxid de carbon. Investitorii au angajat 589 milioane EUR în cele șase fonduri, în principal pentru a achiziționa credite de carbon care ar trebui să fie eligibile ca credite de compensare pentru societăți în scopul conformității cu schema europeană de comercializare a certificatelor de emisii. La sfârșitul anului 2011, 62% din suma respectivă a fost angajată în 91 de contracte de achiziții pentru reducerea emisiilor semnate cu vânzători din 25 de țări din întreaga lume.

Având obiective, structuri, participanți și interese regionale specifice, fondurile de carbon finanțate de BEI au fost concepute pentru a extinde capacitatea piețelor și pentru a completa, mai degrabă decât a elimina participanții din sectorul privat de pe piața carbonului. Inițiativele BEI privind fondurile de carbon urmăresc, de asemenea, să anticipeze evoluțiile piețelor și să promoveze încrederea în cadrele de reglementare, în special pentru perioada de după 2012, când expiră Protocolul de la Kyoto.

Obligațiuni de sensibilizare la problemele climatice

Obligațiunile de sensibilizare la problemele climatice sunt emise de BEI, iar sumele încasate de pe urma lor sunt utilizate exclusiv pentru a finanța proiectele de sprijinire a acțiunilor împotriva schimbărilor climatice, în special cele din domeniul energiei regenerabile și al eficienței energetice. De la lansarea lor în 2007, obligațiunile BEI de sensibilizare la problemele climatice au adus echivalentul a 1,4 miliarde EUR, prin zece tranzacții în șase monede. Suma rămasă disponibilă pentru plăți în 2011 a fost de 57 milioane EUR, provenind din ultima emisiune de obligațiuni de sensibilizare la problemele climatice, din noiembrie 2010. Aceste fonduri au fost alocate în totalitate pentru proiecte în cursul anului 2011.

Adaptarea
la schimbările climatice

Proiectele din sectorul silviculturii şi al apei cresc rezistența infrastructurii la schimbările climatice şi facilitează adaptarea la acestea.

Pădurile pot facilita adaptarea la unele dintre efectele schimbărilor climatice, precum eroziunea solului și riscul crescut de inundații, și oferă mari beneficii potențiale în materie de biodiversitate și fertilitate a solului. În același timp, pădurile sunt importanți absorbanți de carbon care reglează clima globală. Silvicultura durabilă își poate aduce contribuția crucială și la atenuarea schimbărilor climatice, prin gestionarea acestor importante stocuri de carbon, reducerea emisiilor de dioxid de carbon și asigurarea unei surse de energie regenerabilă.

În Spania, de exemplu, BEI a finanțat reîmpădurirea și aplicarea unor măsuri mai eficiente pentru prevenirea incendiilor forestiere, atenuarea eroziunii solului și refacerea habitatelor naturale din regiunea Castilla-La Mancha. Proiectul „Medioambiente Castilla-La Mancha"

Protecția mediului în Castilla y León, Spania

include achiziția de echipamente pentru stingerea incendiilor, efectuarea unor lucrări de amenajare, introducerea de tehnici de gestionare a pădurilor pentru minimizarea riscului de incendii și îmbunătățirea expertizei tehnice. Proiectul contribuie și la promovarea sănătății ecosistemului forestier și la îmbunătățirea sechestrării gazelor cu efect de seră, precum și la obiectivele generale privind protejarea naturii.

Creşterea rezistenței la schimbările climatice

Adaptarea precaută la consecințele schimbărilor climatice este mai eficientă și mai puțin costisitoare decât adaptarea forțată, de urgență, în ultimul moment. Prin urmare, multe dintre activitățile băncii în sectorul apei vizează conservarea resurselor de apă dulce, gestionarea durabilă a apei, protecția zonelor marine și costiere, precum și alte măsuri de adaptare. Chiar dacă actualele proiecte de adaptare la schimbările climatice finanțate de BEI se află mai ales în Uniunea Europeană, banca investește și în proiecte din economiile emergente și în curs de dezvoltare din întreaga lume, în strânsă cooperare cu Comisia Europeană și alte instituții financiare.

În 2011, BEI a aprobat primul proiect în sectorul apei din Africa, având ca obiectiv reducerea pericolului prezentat de schimbările climatice și asigurarea pregătirii pe termen lung în acest sens. Creditul de 27 milioane EUR acordat către Seychelles Public Utilities Corporation va permite reducerea deficitului de apă prin renovarea și extinderea alimentării cu apă în cele trei insule principale ale țării pentru reducerea pierderilor de apă, îmbunătățirea eficienței energetice și creșterea capacității de alimentare cu apă în condițiile unei clime tot mai incerte și unui regim de precipitații mai puțin previzibil. Programul va contribui și la îmbunătățirea gestionării mediului, a riscului de dezastre naturale și a apei în general.

Apa este elementul primar prin care schimbările climatice influențează societățile umane și ecosistemele. Frecvența crescută a condițiilor climatice extreme are un impact major asupra disponibilității și calității resurselor de apă dulce, provocând dezastre naturale legate de acestea, inclusiv secete și inundații. BEI este cea mai mare sursă de finanțare prin împrumuturi în sectorul apei la nivel global, iar gestionarea integrată a resurselor de apă și adaptarea la schimbările climatice sunt obiective cheie pentru viitoarele operațiuni de creditare.

În 2011, BEI a sprijinit 16 proiecte – atât în interiorul, cât şi în afara Uniunii Europene – care vor creşte rezistența la schimbările climatice şi vor facilita adaptarea la acestea, valoarea proiectelor ridicându-se la 1 miliard EUR.

Împădurirea şi controlul eroziunii solului, Turcia

Crearea
de oraşe durabile

În ultimii cinci ani, BEI a contribuit la finanţarea a numeroase proiecte în sectorul transporturilor, între care:

- **29** de metrouri
- **5** căi ferate urbane
- **42** de tramvaie
- **43** de căi ferate şi
- **22** de căi ferate de mare viteză.

Circa 5% din cetăţenii UE folosesc zilnic un mijloc de transport public finanţat de BEI.

Westmetro, Finlanda

Ecologizarea oraşelor şi transformarea lor în metropole durabile constituie un obiectiv central al activităţilor BEI în zonele urbane. În 2011, creditele acordate de BEI pentru oraşe durabile s-au ridicat la 15 miliarde EUR.

Majoritatea populaţiei de pe glob locuieşte în mediul urban. 75% dintre europeni locuiesc în oraşe şi metropole, iar circa 85% din PIB-ul UE provine din mediul urban. Oraşele şi zonele metropolitane sunt motorul inovării şi creşterii economice, aici concentrându-se cele mai multe locuri de muncă, întreprinderi şi instituţii de învăţământ superior, dar tot aici îşi au sediul probleme majore privind coeziunea socială şi sustenabilitatea mediului.

Modul de viaţă urban facilitează economiile de scară şi este asociat cu beneficiile serviciilor publice, precum spitalele, şcolile şi universităţile, dar şi cu degradarea mediului, zgomotul, calitatea proastă a aerului şi alte probleme, precum şomajul, excluziunea socială şi zone marcate de sărăcie severă. În acelaşi timp, zonele urbane din întreaga lume se confruntă cu provocarea schimbărilor climatice. Oraşele europene consumă 80% din energia Europei, iar 80% din gazele cu efect de seră provin din oraşe. În ultimii cinci ani, BEI a acordat finanţare însumând 55 miliarde EUR, precum şi asistenţă tehnică, pentru proiecte care promovează durabilitatea în câteva sute de oraşe.

Promovarea dezvoltării urbane integrate

Creditele BEI acordate mediului urban vizează proiectele de renovare şi regenerare urbană care contribuie la modelarea comunităţilor durabile. Aici banca urmăreşte să îmbunătăţească zonele în care locuiesc cetăţenii cei mai defavorizaţi, să utilizeze mai eficient terenurile limitate din centrul oraşelor şi să sprijine investiţiile autorităţilor locale în scopul renovării şi modernizării infrastructurii publice, a clădirilor şi instalaţiilor, acordându-se o atenţie specială conservării patrimoniului cultural şi istoric. În 2011, s-au investit circa 2,6 miliarde EUR pentru proiecte de dezvoltare şi regenerare urbană.

Expoziția Internațională a Construcțiilor, IBA, Hamburg, Germania

JESSICA pentru orașe

JESSICA înseamnă Sprijin european comun pentru investiții durabile în zonele urbane, o inițiativă a Comisiei Europene, BEI și Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei. Acest instrument financiar completează creditele directe ale BEI și sprijină alocarea de resurse din fondurile structurale UE pentru proiecte care fac parte dintr-un plan integrat de dezvoltare și regenerare urbană durabilă. JESSICA permite utilizarea acestor resurse pentru proiecte urbane generatoare de venituri prin așa-numitele fonduri de dezvoltare urbană. Investițiile pot fi sub formă de participare la capital, împrumuturi sau garanții și încurajează formarea de parteneriate între autorități locale, bănci și investitori privați. Grupul operativ JESSICA din cadrul BEI oferă consultanță privind utilizarea cât mai eficientă a resurselor, precum și recomandări și asistență privind gestionarea fondurilor. Până la sfârșitul anului 2011, au fost elaborate 68 de studii de evaluare JESSICA și au fost aprobate 18 fonduri de participare pentru o sumă totală de 1,7 miliarde EUR în 52 de regiuni. La sfârșitul anului 2011, numărul fondurilor de dezvoltare urbană a crescut la 25, în valoare totală de 842 milioane EUR, din care s-a efectuat deja plata a 436 milioane EUR către opt state membre.

Sprijinirea transportului curat

BEI pune un accent deosebit pe sprijinirea transportului public în mediul urban și urmărește găsirea celei mai eficiente, economice și durabile modalități de satisfacere a cererii de servicii de transport. Pentru aceasta este nevoie de o combinare a soluțiilor de transport, care să cuprindă toate modurile de transport. Prin promovarea transportului public în detrimentul celui privat și prin investițiile în transportul durabil, proiectele vizează îmbunătățirea calității aerului și reducerea poluării fonice. În plus, acestea contribuie la combaterea schimbărilor climatice prin creșterea eficienței energetice și prin limitarea emisiilor de gaze cu efect de seră. O atenție specială se acordă și siguranței transportului.

Sprijinul băncii este prezent de la construcția, extinderea sau reabilitarea infrastructurii de transport public (cale ferată, tren ușor, metrou, tramvai și material rulant) până la promovarea rețelelor pietonale și de piste pentru biciclete, precum și a electromobilității. Mai mult, BEI promovează dezvoltarea de vehicule mai puțin poluante și mai sigure, prin sprijinirea activității de cercetare și dezvoltare pentru găsirea de soluții privind eficiența energetică și reducerea emisiilor care să poată fi aplicate, de exemplu, în cazul autobuzelor, vehiculelor de curățat străzile sau autogunoierelor.

Circa 10% din creditele BEI se alocă pentru proiectele de transport public. În 2011, această sumă a inclus modernizarea a patru linii de tramvai din Paris aferente rețelei de transport din Ile-de-France, construirea primei linii de tramvai din Tours, Franța, și extinderea rețelei de tramvai din Nottingham, Marea Britanie, precum și extinderea magistralelor de metrou din Roma, Praga, București și Helsinki.

Politică nouă privind creditele pentru transporturi

Transportul durabil s-a aflat, de asemenea, în centrul dezbaterilor care au avut loc cu ocazia unei consultări publice din 2011. Aceasta a condus la adoptarea unei politici noi privind creditele pentru transporturi, care reflectă modul de ierarhizare și evaluare a proiectelor de către bancă. Politica de creditare include, pentru fiecare subsector, cerințele care trebuie îndeplinite. În plus, noua politică specifică rolul indicatorului referitor la acțiunile împotriva schimbărilor climatice în ierarhizarea anumitor tipuri de investiții și subliniază angajamentul băncii privind evaluarea amprentei de carbon, aplicabilă majorității proiectelor.

BEI este prezentă în întreaga lume, sprijinind obiectivele de politică externă ale Uniunii Europene. Operațiunile băncii în afara Uniunii Europene reprezintă circa 10% din totalul creditelor acordate de BEI. Pentru un impact mai puternic, BEI se asociază cu alte bănci în scopul maximizării rezultatelor.

Credite în afara UE, după regiune

- Țări vizate de extindere
- Țări mediteraneene
- Vecinii din Est
- Țări din Africa, zona Caraibelor și Pacific
- America Latină
- Asia

Susținerea politicilor Uniunii Europene în afara granițelor acesteia

În 2011, creditele BEI în afara Uniunii Europene s-au ridicat la circa 7 miliarde EUR. Același an a cunoscut reînnoirea de către Parlamentul European și Consiliu a mandatului BEI privind operațiunile din afara Uniunii, punând accent mai mare pe proiectele care vizează dezvoltarea sectorului privat local, infrastructura socială și economică, precum și atenuarea efectelor schimbărilor climatice și adaptarea la acestea. Pentru a-și putea continua activitatea în afara granițelor Europei, pentru cei doi ani rămași din mandat plafonul general al băncii a fost crescut cu 1,6 miliarde EUR, depășind valoarea de 29 miliarde EUR (2007-2013). O mare parte din suma suplimentară va fi utilizată pentru a oferi sprijin țărilor sud-mediteraneene angajate în reformele politice de după „Primăvara arabă".

Mandatul reînnoit oferă o garanție parțială a UE împotriva pierderilor din creditele acordate proiectelor din țările în fază de preaderare și țările vecine ale UE, precum și din Asia, America Latină și Africa de Sud, până în 2013. Mandatul de împrumuturi pentru țările din Africa, zona Caraibelor și Pacific (ACP) și țările și teritoriile de peste mări (TTPM) este în conformitate cu Acordul de la Cotonou care definește relațiile UE cu țările partenere din această regiune. Finanțarea în acest cadru este asigurată din bugetele statelor membre ale UE prin Fondul european de dezvoltare, alături de resursele proprii ale BEI.

Banca a primit 2 miliarde EUR în plus pentru a sprijini combaterea schimbărilor climatice în toate regiunile – o suplimentare binevenită pentru acțiunile băncii împotriva schimbărilor climatice din afara UE.

Un instrument flexibil de politică externă

Sfera de acțiune a mandatului reînnoit a fost lărgită pentru a include Islanda, Libia, Irak și Cambodgia. Acest lucru permite BEI, de asemenea, să se adapteze la realitățile politice care se schimbă rapid, precum „Primăvara arabă", dacă prin aceasta contribuie la eforturile internaționale de sprijinire a reformelor din țările sud-mediteraneene. În Siria, BEI a suspendat împrumuturile și asistența tehnică ca urmare a deciziei UE de a impune sancțiuni asupra regimului după înăbușirea violentă a protestelor.

Asigurarea creșterii durabile și a creării de locuri de muncă în țările din regiunea sud-mediteraneeană aflate în tranziție constituie o prioritate majoră a BEI, care este deja o instituție financiară publică de vârf în regiune, furnizând mai mult de jumătate din contribuția financiară a Europei pentru proiecte durabile. BEI joacă un rol important în așa-numitul parteneriat de la Deauville, lansat în 2011 de G8

Măsurarea rezultatelor pentru un impact mai precis

BEI se îndreaptă către o raportare orientată spre impact și o monitorizare îmbunătățită a operațiunilor sale din afara UE. Elaborat și testat pe tot parcursul anului 2011, noul cadru de măsurare a rezultatelor va evalua și măsura impactul asupra dezvoltării pe baza unor indicatori standard care pot fi monitorizați, cu scenarii de referință, termene și rezultate preconizate. Sistemul va urmări în special efectele asupra locurilor de muncă și în plan fiscal ale proiectelor finanțate, eficiența energetică, amprenta de carbon, precum și garanțiile de mediu și sociale, dar și efectele asupra guvernanței corporative pentru proiectele din sectorul privat. O fază pilot pentru punerea în aplicare a noului sistem va începe în 2012.

Moma Titanium, Mozambic

pentru a sprijini atât tranziția democratică, cât și pe cea economică din regiune. BEI s-a angajat să sprijine dezvoltarea economiei și crearea de locuri de muncă. În 2011, au fost acordate împrumuturi de aproape 1 miliard EUR pentru a susține dezvoltarea sectorului privat și a accelera proiecte relevante de infrastructură din țările mediteraneene.

În 2011, BEI și-a întărit prezența și în țările vecine din est, deschizând primul său birou din regiune la Kiev, care să deservească Ucraina, Moldova, Georgia, Armenia, Azerbaidjan și Rusia. BEI sprijină proiecte de interes atât pentru UE, cât și pentru țările partenere, cu împrumuturi care în 2011 s-au ridicat la 776 milioane EUR. Facilitatea pentru partenerii estici lansată de BEI acordă finanțare suplimentară pentru împrumuturi care sprijină investițiile UE în regiune, în special prin societăți europene. Fondul fiduciar de asistență tehnică pentru Parteneriatul estic, înființat în 2010 pentru mai bună partajare a competențelor în pregătirea și finanțarea proiectelor, în scopul accelerării punerii în aplicare cu succes a proiectelor în regiune, a devenit complet operațional în 2011. Austria, Polonia și Suedia au fost primele țări care și-au adus contribuția, urmând un angajament din partea Franței și fiind așteptate și alte contribuții.

Pe lângă împrumuturile pentru vecinii săi din est și sud, un alt obiectiv important este sprijinul pentru țările candidate și potențial candidate la aderarea la Uniunea Europeană, și anume cele din Balcanii de Vest și Turcia. Creditele acordate acestor țări reprezintă aproape jumătate din toate creditele acordate în afara UE.

În 2011, Cadrul de investiții pentru Balcanii de Vest (CIBV) și-a extins sprijinul pentru întreprinderi mici și mijlocii, inițiative legate de schimbările climatice și alte domenii. Această inițiativă comună, înființată în 2009 de Comisia Europeană, BEI, BERD și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei, reunește mai multe surse de subvenții în scopul creșterii împrumuturilor destinate finanțării infrastructurii prioritare din Balcanii de Vest. Până la sfârșitul anului 2011, în cadrul acestei inițiative au fost acordate 220 milioane EUR sub formă de finanțări nerambursabile pentru 111 proiecte, pentru care se prevede să se pună la dispoziție peste 5,5 miliarde EUR sub formă de

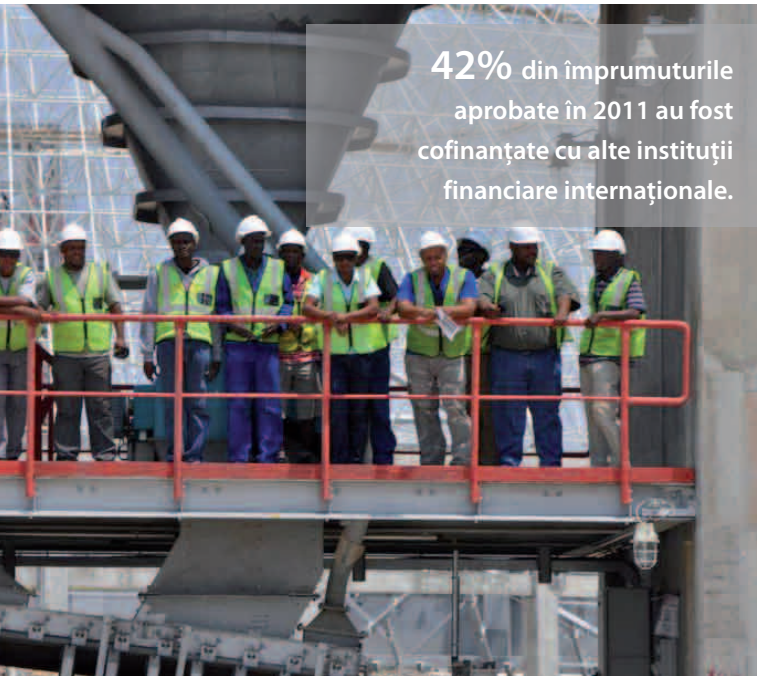

Fabrica de ciment Ohorongo, Namibia

cofinanțare. Sprijinul recent include finanțare pentru Coridorul X, unul din elementele centrale ale rețelei de transport paneuropean din Balcanii de Vest, între Salzburg, Austria, și Thessaloniki, Grecia.

Cooperare mai strânsă cu partenerii

Formarea de parteneriate este o importantă caracteristică a operațiunilor băncii, în special în afara UE. BEI cooperează cu o rețea de parteneri de încredere din sectorul privat și din rândul autorităților publice și al organizațiilor neguvernamentale, care aduc o contribuție valoroasă la activitățile băncii. În cadrul mandatului reînnoit, ajutoarele nerambursabile ale UE se combină tot mai frecvent cu creditele BEI pentru a se obține cele mai bune rezultate în cazul proiectelor din țările în curs de dezvoltare. De asemenea, reprezentanțele BEI urmează să funcționeze în aceeași clădire cu delegațiile UE din străinătate, ducând la o mai bună cooperare între BEI, Serviciul European de Acțiune Externă și Comisie, permițând în același timp și împărțirea cheltuielilor de funcționare.

În 2011, un grup de experți al Comisiei, incluzând și reprezentanți ai BEI și ai statelor membre, a început studierea posibilității de a înființa o platformă UE pentru cooperare externă și dezvoltare. Prin aceasta se urmărește creșterea impactului activităților UE de cooperare externă, prin optimizarea mecanismelor financiare care combină subvențiile UE și împrumuturile. Astfel ar crește resursele financiare limitate în sprijinul priorităților politicilor externă și de dezvoltare, în beneficiul țărilor partenere ale UE.

În același an, BEI, BERD și Comisia Europeană au încheiat un nou memorandum de înțelegere cu privire la cooperarea în afara UE, cu scopul de a crește posibilitățile de completare, suplimentare și utilizare eficientă a resurselor. Sunt vizate regiunile comune în care respectivele organisme desfășoară activități, în special țările în fază de preaderare (Balcanii de Vest și Turcia), vecinii din est și Rusia, Asia Centrală și Mongolia.

Deja din 2011, BEI și Societatea Financiară Internațională, membră a Grupului Băncii Mondiale, au convenit să-și intensifice cooperarea în privința proiectelor de dezvoltare din sectorul privat de pe piețele emergente (incluzând țările din Africa, zona Caraibelor și Pacific, precum și țările mediteraneene). Acest lucru ar trebui să eficientizeze procedura de acordare a finanțării prin reducerea poverii administrative asupra societăților beneficiare ale împrumuturilor și prin întocmirea mai rapidă a documentației financiare. Domeniile de cooperare și coordonare cuprind execuția contractelor de mandat, procesul de evaluare și diligență necesară, vizite de monitorizare, precum și soluționarea solicitărilor clienților.

BEI cooperează și cu alte instituții financiare europene pentru sprijinirea proiectelor din străinătate în cadrul unei inițiative de încredere reciprocă. Acest cadru permite ca una din instituțiile participante să coordoneze evaluarea proiectului, rezultatele fiind puse la dispoziția cofinanțatorilor, astfel evitându-se întocmirea de două ori a documentelor pentru promotorul proiectului și reducându-se costurile. BEI a lansat inițiativa de încredere reciprocă împreună cu agenția franceză pentru dezvoltare, Agence Française de Développement, și cu banca publică germană Kreditanstalt für Wiederaufbau.

BEI se străduieşte să aplice cele mai bune practici internaţionale privind responsabilitatea corporativă şi este ferm hotărâtă:

- să integreze standardele sociale şi de mediu în toate activităţile sale comerciale;
- să asigure un nivel adecvat de guvernanţă, transparenţă şi răspundere, pentru sine însăşi şi pentru partenerii săi;
- să verifice conformitatea activităţilor sale de creditare cu obiectivele politicilor UE şi să efectueze evaluări în vederea asigurării unor investiţii durabile;
- să promoveze investiţii mai etice şi mai durabile;
- să stabilească relaţii reciproc avantajoase cu comunităţile în cadrul cărora funcţionează; şi
- să minimizeze propria amprentă ecologică.

O instituție responsabilă

La BEI, responsabilitatea corporativă este responsabilitatea fiecăruia. Strategia privind responsabilitatea corporativă a băncii este definită de conducere și este integrată în operațiunile sale. Activitatea responsabilă stă la baza Strategiei Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. BEI se asigură că toate împrumuturile pentru investiții sunt analizate de specialiștii săi în domeniile mediului, social și al guvernanței, pentru a verifica dacă acestea respectă normele băncii.

BEI consideră că transparența și prezentarea informațiilor, ținând totodată seama de cerințele legitime ale clienților săi privind secretul afacerilor, sunt importante pentru un dialog documentat cu părțile interesate ale acesteia.

Raportarea privind responsabilitatea corporativă

BEI respectă cele mai bune practici în materie de publicare de informații și raportare cu privire la propria responsabilitate corporativă și utilizează orientările Global Reporting Initiative în publicarea informațiilor referitoare la performanțele BEI în materie de mediu, guvernanță și în plan social.

Combaterea corupției și a lipsei de transparență sunt esențiale în țările din afara UE care sunt bogate în petrol, gaze și resurse minerale. Inițiativa privind transparența în industriile extractive – EITI – a fost înființată pentru a încuraja și asista țările bogate în resurse să pună în aplicare proceduri de publicare a unor informații verificate privind plățile efectuate și veniturile încasate. BEI susține inițiativa EITI, îndemnând promotorii proiectelor să introducă o mai mare transparență și consecvență în raportarea cu privire la plăți la nivel de proiect.

Dialogul dintre societatea civilă și Consiliul de administrație al BEI

În octombrie 2011, banca a organizat primul seminar la care au participat organizații ale societății civile și Consiliul de administrație al BEI. 65 de participanți din 52 de organizații și 13 experți au venit la Luxemburg pentru acest eveniment. Principalele subiecte au fost acțiunile împotriva schimbărilor climatice, creditele pentru IMM-uri și operațiunile BEI în țările în curs de dezvoltare. Reprezentanții organizațiilor neguvernamentale au salutat eforturile BEI în domeniul energiei regenerabile, dar au solicitat băncii să-și intensifice sprijinul pentru ca economia UE să devină mai ecologică și mai durabilă.

În privința IMM-urilor, care beneficiază de credite BEI prin bănci intermediare, dezbaterile s-au axat pe găsirea modalităților prin care banii să ajungă în sectoarele corecte și la beneficiarii corespunzători într-un timp mai scurt.

Banca este considerată un partener deosebit de important pentru dezvoltare chiar dacă numai circa 10% din finanțările sale sunt destinate operațiunilor din afara UE. Membrii societății civile au accentuat faptul că abordarea băncii ar trebui să fie adaptată la particularitățile naționale și regionale, cu un echilibru adecvat între împrumuturile către sectorul public și cel privat, și să se concentreze mai mult asupra nevoilor oamenilor și îmbunătățirii nivelului de trai.

Evaluare ex post independentă

Evaluarea operațiunilor este unul din cele patru servicii din subordinea Inspectoratului general al băncii. Celelalte sunt Auditul intern, Anchetarea fraudelor și Mecanismul de tratare a plângerilor.

Serviciul Evaluarea operațiunilor efectuează evaluări tematice, sectoriale și regionale/naționale ale proiectelor finanțate de bancă după ce au fost finalizate. Acesta consolidează responsabilitatea și încurajează organizația să învețe din experiență.

În 2011, au fost finalizate două rapoarte de evaluare: unul cu privire la inițiativa JEREMIE specializată în microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii, iar altul cu privire la creditele pentru sprijinirea coeziunii economice și sociale din Franța, Portugalia și Marea Britanie. Rapoartele sunt publicate pe siteul internet al băncii.

Un mecanism eficient de tratare a plângerilor

Mecanismul BEI de tratare a plângerilor este un instrument cuprinzător care permite soluționarea litigiilor în cazul persoanelor care se consideră afectate de o decizie a băncii. Oricine are acces la acesta. Dacă nu se ajunge la un acord, există un al doilea nivel de apel, respectiv Ombudsmanul European. În acest sens, mecanismul BEI de tratare a plângerilor este unic între instituțiile financiare internaționale.

În 2011, serviciul Mecanismul de tratare a plângerilor a primit 54 de plângeri, din care 46 au fost admisibile. Majoritatea plângerilor vizau impactul asupra mediului sau impactul social al proiectelor finanțate (18) și achizițiile în cadrul proiectelor finanțate (14). Ombudsmanul European s-a pronunțat cu privire la trei plângeri depuse împotriva BEI. Acesta a concluzionat că nu a fost vorba de administrare defectuoasă și nu a formulat comentarii critice.

Minimizarea amprentei ecologice a BEI

BEI măsoară amprenta de carbon a operațiunilor sale interne din 2007 (nivelul acelui an reprezentând scenariul de referință la nivelul Grupului BEI). Obiectivul inițial de reducere a amprentei de carbon cu 20% până în 2020 a fost deja realizat și chiar depășit cu 4% în 2011.

	Tone de CO_2 2011	Tone de CO_2 pe angajat 2011	Tone de CO_2 pe angajat 2010	Tone de CO_2 pe angajat 2009
Emisii din energie	824	0,38	0,41	0,52
Emisii din mobilitate	18 744	8,62	8,67	8,13
Deșeuri	-1,6	-0,0007	-0,002	0,0001
Consum de hârtie de copiat	114,8	0,053	0,1	0,06
TOTAL	**19 682**	**9,05**	**9,14**	**8,69**

Raportat la numărul angajaților, BEI continuă să reducă emisiile de dioxid de carbon rezultate din activitățile interne, în ciuda creșterii activității sale economice în perioada 2008-2011. Utilizarea mai economică și mai eficientă a spațiilor de birouri și îmbunătățirea gestionării clădirilor de birouri au condus la reducerea emisiilor rezultate din consumul de energie.

Emisiile legate de mobilitate (determinate în principal de transportul aerian) și-au reluat cursul descendent după o perioadă de creștere, ca urmare a răspunsului BEI la criza financiară prin intensificarea activității de creditare în 2010 și 2011.

BEI sprijină reciclarea deșeurilor: 75% din deșeurile menajere pe care le produce sunt reciclate de autoritățile locale pentru a obține energie prin incinerare, compostare și producerea de biogaz care altfel s-ar produce din surse neregenerabile. În conformitate cu datele furnizate de autoritățile locale, reciclarea deșeurilor menajere produse de bancă are un impact pozitiv asupra emisiilor totale de dioxid de carbon.

Institutul BEI

Responsabilitatea corporativă la BEI va fi impulsionată odată cu nou-înființatul Institut BEI. Activ de la 1 ianuarie 2012, Institutul BEI acționează ca un catalizator pentru activitățile existente ale băncii în domeniul educației, social şi artistic. Creat ca parte a Grupului BEI, institutul este sprijinit de un grup restrâns de angajați care își desfăşoară activitatea sub conducerea unui decan. Consiliul de supraveghere al institutului este prezidat de președintele BEI.

Institutul BEI este dedicat promovării obiectivelor UE prin sprijinirea „inițiativelor europene de interes general". Cu ajutorul partenerilor săi şi al rețelei „Prietenii institutului", acesta își propune să fie un catalizator pentru activitățile sociale, culturale, educaționale și de cercetare destinate dezvoltării economice şi sociale din statele membre ale UE. Acesta se bazează pe trei piloni: programe în domeniul cunoaşterii, în domeniul social şi în domeniul artelor.

Opinii de la întâlnirea Consiliului de administrație cu societatea civilă:

„Dacă pericolul reprezentat de schimbările climatice este unul de natură sistemică, la fel trebuie să fie și răspunsul la acestea. Toți trebuie să ne implicăm, inclusiv banca."

„BEI nu poate face totul, dar trebuie să facă tot ce îi stă în putință."

„Oamenii trebuie să stea în centrul fiecărei operațiuni BEI."

Capitalul şi operaţiunile de mobilizare a fondurilor

BEI este de peste 50 de ani un partener financiar solid care sprijină obiectivele UE. Fiind o organizaţie fără scop lucrativ, beneficiile condiţiilor favorabile în care BEI mobilizează fonduri sunt în cea mai mare parte transferate promotorilor proiectelor. Banca este cel mai mare emitent supranaţional, iar în 2011 a mobilizat 76 miliarde EUR de pe pieţele de capital internaţionale.

BEI este un emitent responsabil şi o sursă de stabilitate în vremuri nesigure. Având o bază de capital puternică şi un bilanţ solid, datorate politicii sale prudente de acordare a creditelor şi gestionării atente a riscurilor, BEI a continuat să aibă o situaţie financiară excelentă în 2011.

Un partener financiar solid

La sfârşitul anului 2011, totalul activelor se ridica la 472 miliarde EUR, cu o rată extrem de mică a creditelor depreciate, apropiată de zero (0,09%). Surplusul net anual s-a ridicat la 2,3 miliarde EUR în 2011, reflectând nivelurile record ale creditelor acordate în 2009 şi 2010, în timp ce cheltuielile administrative s-au menţinut moderate.

BEI este autonomă din punct de vedere financiar. Capitalul său, în valoare de 232 miliarde EUR, este subscris de statele membre ale UE, care sunt acţionarii băncii. Cota de participare a fiecărei ţări la capitalul băncii se bazează pe importanţa sa economică la data aderării la Uniunea Europeană. Rata de adecvare a capitalului BEI – raportul dintre capitalul şi activele băncii – s-a menţinut la 24,9% la sfârşitul anului 2011. Comitetul Basel al Băncii Reglementelor Internaţionale fixează rata minimă de adecvare a capitalului pentru bănci la 8%.

Cel mai mare emitent supranaţional

BEI se autofinanţează, cea mai mare parte a resurselor sale de creditare provenind de pe pieţele de capital internaţionale. Beneficiind de o susţinere fermă din partea acţionarilor, o bază de capital puternică, o calitate excelentă a activelor, o gestionare conservatoare a riscurilor şi o strategie solidă de finanţare, banca şi-a menţinut în 2011 ratingul de credit AAA, acordat de cele trei agenţii importante de rating. Datorită soliditătii sale financiare, banca poate mobiliza fonduri la dobânzi extrem de atractive.

În condiţiile unei pieţe extrem de volatile, în 2011 banca a mobilizat 76 miliarde EUR de pe pieţele de capital internaţionale în condiţii avantajoase din punctul de vedere al costurilor şi al scadenţei medii, comparativ cu anul 2010.

Împrumuturile mobilizate în cele trei monede principale ale băncii – euro (EUR), dolar american (USD) şi liră sterlină (GBP) – au continuat să domine, reprezentând aproape 88% din emisiunile BEI din 2011. Cu 35 miliarde EUR, moneda euro a reprezentat cel mai mare volum, urmată de dolarul american (33 miliarde USD sau 24 miliarde EUR) şi lira sterlină (6,8 miliarde GBP sau 7,9 miliarde EUR). Banca a mobilizat 9 miliarde EUR sau 12% din fonduri în alte monede. Cel mai mare volum a fost în dolarul australian, urmat de coroana norvegiană şi de coroana suedeză.

Guvernanța în cadrul BEI

Organele statutare ale BEI

Consiliul guvernatorilor este format din miniștrii desemnați de fiecare din cele 27 de state membre, de regulă miniștrii de finanțe ai acestora.

Consiliul guvernatorilor stabilește orientările politicii de creditare, aprobă conturile anuale și bilanțul și decide cu privire la participarea băncii la operațiunile de finanțare din afara Uniunii Europene, precum și cu privire la majorările de capital. De asemenea, numește membrii Consiliului de administrație, Comitetului de direcție și Comitetului de audit. Consiliul guvernatorilor se întrunește o dată pe an.

În 2011, Consiliul guvernatorilor l-a numit pe Werner Hoyer președinte al BEI de la 1 ianuarie 2012. Werner Hoyer este cel de-al șaptelea președinte al BEI de la înființarea acesteia în 1958. Acesta îi urmează lui Philippe Maystadt, care a fost președintele BEI pentru două mandate consecutive în perioada 2000-2011. Anterior, Werner Hoyer a fost ministru de stat în cadrul Oficiului pentru Afaceri Externe al Republicii Federale Germania, responsabil cu politica europeană, și deputat în parlamentul german.

Consiliul de administrație are competența exclusivă de a decide cu privire la acordarea de finanțare, în special sub formă de împrumuturi și garanții, precum și cu privire la mobilizarea de fonduri.

Pe lângă supravegherea bunei funcționări a băncii, Consiliul de administrație asigură gestionarea băncii în conformitate cu dispozițiile tratatelor și ale statutului său și cu directivele generale stabilite de guvernatori. Numiți pentru o perioadă de cinci ani, cu posibilitatea reînnoirii mandatului, membrii acestuia se subordonează exclusiv băncii.

Consiliul de administrație este format din 28 de administratori, câte unul din fiecare stat membru și unul numit de Comisia Europeană. Există și 18 supleanți, ceea ce înseamnă că o parte din aceste posturi sunt deținute în comun de grupuri de state. În plus, pentru a extinde competența profesională a Consiliului de administrație în anumite domenii, acesta poate să coopteze șase experți (trei membri și trei supleanți), care participă la ședințele Consiliului de administrație în calitate de consilieri fără drept de vot. Cu excepția cazului în care statutul prevede altfel, deciziile se iau cu o majoritate constând din cel puțin o treime a membrilor cu drept de vot și reprezentând cel puțin 50% din capitalul subscris. Consiliul de administrație se întrunește de zece ori pe an.

Comitetul de direcție este organul executiv colectiv permanent al băncii. Acesta este format din nouă membri și se află sub autoritatea președintelui băncii și sub controlul Consiliului de administrație.

Comitetul de direcție gestionează afacerile curente ale BEI, pregătește deciziile pentru Consiliul de administrație și asigură executarea acestor decizii. Membrii acestuia sunt numiți pentru o perioadă de șase ani, cu posibilitatea reînnoirii mandatului, și se subordonează exclusiv băncii. Comitetul de direcție se întrunește o dată pe săptămână, ședința fiind prezidată de președinte. În conformitate cu statutul băncii, președintele băncii este și președintele Consiliului de administrație. Cei mai mari patru acționari – Franța, Germania, Italia și Regatul Unit – dețin un loc permanent în Comitetul de direcție.

Comitetul de audit este un organ independent care se subordonează direct Consiliului guvernatorilor, având sarcina de a audita conturile băncii și de a verifica dacă activitățile desfășurate de aceasta respectă cele mai bune practici bancare. Comitetul de audit este compus din șase membri, care sunt numiți pentru un mandat de șase exerciții financiare consecutive, fără posibilitate de reînnoire.

Comitetul de audit constată legalitatea operațiunilor și registrelor băncii. După aprobarea situațiilor financiare de către Consiliul de administrație, Comitetul de audit întocmește rapoarte cu privire la acestea. Rapoartele Comitetului de audit privind rezultatele activității sale în anul anterior sunt trimise Consiliului guvernatorilor, împreună cu raportul anual al Consiliului de administrație.

BEI aduce mulțumiri următorilor promotori și furnizori pentru fotografiile din acest raport:

Parcul eolian Belwind, Belgia; trenul de mare viteză TGV, Franța © RFF/ CAPA/ Laurent Rothan (TOMA); parcul eolian EnBW Baltic 1, Germania; spitalul Nya Karolinska Solna, Suedia; metroul din Porto, Portugalia, concursul de fotografii BEI „Behind the lens"; fabrica de hârtie Stora Enso, Suedia © Stora Enso; Need a Skip, West Bromwich, Regatul Unit; Noor East Co. marble&granite, Egipt; magazine Greenmeadow, Regatul Unit; LANXESS AG, Germania; CDI la Danisco, Danemarca © DANISCO A/S; legătorie de cărți BI Aino © Geraldine Bruneels; tehnologia imagistică la Spectrum Dynamics, Israel; proiectare de componente pentru tehnologii avansate, Trelleborg, Suedia; trenul de mare viteză TAV, Italia © Ferrovie dello Stato Italiane S.p.A.; podul Apollo, Slovacia; portul din Rotterdam, Țările de Jos; energie de la ENEL, Italia © ENEL; Gemasolar, Spania; parcul eolian offshore de la Skegness, Regatul Unit, concursul de fotografii BEI „Behind the lens"; protecția mediului în Castilla y León, Spania; împădurirea și controlul eroziunii solului, Turcia; Westmetro, Finlanda © Lanismetro; Expoziția Internațională a Construcțiilor, IBA, Hamburg, Germania; Moma Titanium, Mozambic; fabrica de ciment Ohorongo, Namibia © Ohorongo

Punere în pagină: EIB GraphicTeam.

Tiparul executat la Imprimerie Jouve pe hârtie de tip MagnoSatin, folosindu-se cerneluri pe bază de uleiuri vegetale. Certificată în conformitate cu normele Forest Stewardship Council (FSC), hârtia conține 100% fibre virgine (din care cel puțin 50% din păduri corect administrate).

Mixed Sources
Product group from well-managed forests, controlled sources and recycled wood or fibre
Cert no. BV-COC-856319
www.fsc.org
© 1996 Forest Stewardship Council

Grupul
Băncii Europene
de Investiții

Raport de activitate 2011

www.eib.org

Banca Europeană de Investiții
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg
(+352) 43 79 – 1
(+352) 43 77 04
www.eib.org – info@eib.org

Fondul European de Investiții
96, boulevard Konrad Adenauer
L-2968 Luxembourg
(+352) 42 66 88 – 1
(+352) 42 66 88 – 200
www.eif.org – info@eif.org

ISBN 978-92-861-1515-8

© EIB – 03/2012 – QH-AO-12-001-RO-C – ISSN 1831-3949 – DOI 10.2867/72834 – EIB GraphicTeam